
L'IIVTNU i altres ingressos tributaris locals

PID_00260241

Benjamí Anglès Juanpere

Temps mínim de dedicació recomanat: 4 hores

Benjamí Anglès Juanpere

Primera edició: febrer 2019
© Benjamí Anglès Juanpere
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2019
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Disseny: Manel Andreu
Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL
Dipòsit legal: B-3.564-2019

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit del titular dels drets.

Índex

Introducció	5
Objectius	7
1. L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana	9
1.1. Fet imposable	9
1.2. Subjectes passius	11
1.3. Exempcions	11
1.4. Base imposable	12
1.5. Tipus de gravamen i quota	16
1.6. Bonificacions	17
1.7. Meritació	18
1.8. Gestió de l'impost	18
2. Altres ingressos tributaris locals	20
2.1. Taxes	20
2.2. Preus públics	28
2.3. Contribucions especials	30
2.4. Els ingressos tributaris d'altres ens locals	35
Exercicis d'autoavaluació	37
Solucionari	40

Introducció

Un dels impostos municipals de caràcter potestatiu és l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (IIVTNU), el fet imposable del qual el constitueix l'increment de valor que experimenten els terrenys de naturalesa urbana en el moment de la transmissió de la seva propietat o de la constitució o transmissió d'un dret real limitatiu del domini.

Entre els elements de l'IIVTNU, s'analitzarà el subjecte passiu, que depèn de si la transmissió és a títol lucratiu, cas en què serà l'adquirent dels terrenys, o a títol oneros, i llavors serà el transmissor; la base imposable de l'impost, que es determina de manera objectiva a partir del valor cadastral dels terrenys a efectes de l'impost sobre béns immobles (IBI); i la quota tributària, que resulta d'aplicar sobre la base imposable, en primer lloc, un coeficient en funció del nombre d'anys de generació de l'increment de valor i, posteriorment, el tipus de gravamen fixat per l'ajuntament.

Així mateix, per mitjà de l'ordenança fiscal municipal reguladora de l'impost, també es poden establir diverses bonificacions sobre la quota d'aquest. La gestió, la liquidació, la recaptació i la inspecció de l'IIVTNU són competència exclusiva dels respectius ajuntaments, sense perjudici de la possible delegació a favor d'altres organismes o administracions.

A més de les figures impositives tractades en aquest mòdul i els anteriors, els municipis també poden exigir taxes i contribucions especials. Mentre que les taxes graven, amb caràcter general, la prestació de serveis locals o l'ús o aprofitament privat del domini públic local, la imposició de contribucions especials permet finançar l'execució d'obres o l'establiment o l'ampliació de serveis públics locals. En els dos casos serien tributs afectats, atès que el recaptat estaria destinat a sufragar els costos dels serveis o obres de caràcter local, sense poder superar l'import d'aquests costos.

Alhora hi ha una altra font d'ingressos, encara que no tributària, que poden establir els ens locals: els preus públics. Es tracta de prestacions de caràcter públic que es poden exigir per la prestació de serveis, quan aquests siguin de recepció voluntària per part dels interessats i, a més, siguin prestats pel sector privat. A diferència de les taxes i les contribucions especials, no hi ha una limitació per a la determinació dels imports dels preus públics, que han de cobrir com a mínim el cost dels serveis que financen.

També, s'identificaran els ingressos tributaris d'altres ens locals. En aquest sentit, les diputacions provincials també poden establir i exigir taxes i contribucions especials, a més d'un recàrrec sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE). Igualment, les entitats supramunicipals poden establir i exigir taxes i

contribucions especials sobre els serveis i obres de la seva competència, mentre que les àrees metropolitanes poden crear, a més, un recàrrec sobre l'IBI. Finalment, les entitats d'àmbit territorial inferior al municipi poden disposar dels mateixos ingressos tributaris que els ajuntaments, a excepció dels impostos municipals.

Objectius

Els objectius principals que es pretenen aconseguir mitjançant l'estudi d'aquest mòdul són els següents:

- 1.** Conèixer la naturalesa i el fet imposable de l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (IIVTNU).
- 2.** Saber distingir els supòsits de subjecció i no subjecció a l'IIVTNU, i també les diferents exempcions del mateix.
- 3.** Delimitar el concepte de base imposable de l'IIVTNU i identificar els supòsits que permeten la reducció d'aquesta.
- 4.** Determinar el percentatge anual, en funció del període de generació de l'increment de valor a l'IIVTNU, i també el tipus de gravamen.
- 5.** Saber calcular la quota de l'IIVTNU i aplicar les bonificacions previstes.
- 6.** Conèixer la meritació de l'IIVTNU i el contingut de la gestió de l'impost, especialment els terminis de presentació de les declaracions i els subjectes obligats a això.
- 7.** Comprendre i saber diferenciar la naturalesa i la regulació de les taxes i els preus públics.
- 8.** Aprendre el procediment i el càlcul de la imposició de les contribucions especials.
- 9.** Conèixer i identificar els diferents ingressos tributaris de la resta de les entitats locals, especialment de les diputacions provincials.

1. L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana

L'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (IIVTNU) és un impost municipal, de caràcter potestatiu, directe, real, objectiu i instantani, que grava l'increment de valor que es posa de manifest per la transmissió de la propietat dels terrenys, o per la constitució o transmissió de qualsevol dret real, limitatiu del domini, sobre els mateixos¹.

⁽¹⁾L'IIVTNU està regulat pels art. 104 a 110 del TRLRHL.

L'art. 47.2 de la Constitució espanyola disposa que la comunitat participarà en les plusvàlues que generi l'acció urbanística dels ens públics. D'acord amb aquest precepte, mitjançant l'IIVTNU, el municipi recupera una part de l'increment de valor que els terrenys experimenten en el moment de la seva transmissió per l'activitat urbanística dels ajuntaments.

1.1. Fet imposable

Constitueix el **fet imposable** de l'IIVTNU l'increment de valor que experimenten els terrenys de naturalesa urbana que es posa de manifest a conseqüència de la transmissió de la propietat dels terrenys referits per qualsevol títol, o per la constitució o transmissió de qualsevol dret real de gaudi, limitatiu del domini, sobre els mateixos.

Per tant, estan subjectes a aquest impost els béns immobles **classificats com a urbans** a efectes de l'impost sobre béns immobles (IBI), amb independència que estiguin previstos com a tals en el Cadastre o en el padró d'aquell. Així mateix, també estan subjectes els increments de valor que experimentin els terrenys integrats en els béns immobles classificats com de característiques especials a efectes de l'IBI.

D'acord amb l'STS, de 29 de novembre de 1997, a efectes de l'IIVTNU, **resulta irrellevant la situació urbanística dels terrenys a l'inici del període generacional de l'impost**, ja que el decisiu és que, en el moment de la meritació, tinguin la condició d'urbans a efectes de l'IBI. Per tant, el període generacional de l'IIVTNU, meritat en ocasió de la transmissió, comença el dia en què els terrenys van ser adquirits (encara que en aquest moment estiguessin qualificats com a rústics), i no el dia en què aquests terrenys van obtenir la condició d'urbans.

Es consideren **no subjectes** a l'IIVTNU els supòsits següents²:

- Les transmissions de béns immobles de naturalesa rústica.
- Les aportacions de béns i drets dutes a terme pels cònjuges a la societat conjugal, les adjudicacions que es verifiquin al seu favor i com a pagament

Lectura recomanada

J. López León (2011). *Gestión e inspección del impuesto sobre el incremento de valor de los terrenos de naturaleza urbana*. Madrid: La Ley.

⁽²⁾Art. 104 del TRLRHL.

d'aquestes, i també les transmissions que es facin als cònjuges com a pagament dels seus béns comuns.

- Les transmissions de béns immobles entre cònjuges o a favor dels fills, com a conseqüència del compliment de sentències en els casos de nul·litat, separació o divorci matrimonial, sigui quin sigui el règim econòmic matrimonial.
- Les aportacions o transmissions de béns immobles efectuades a la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària (SAREB).
- Les aportacions o transmissions efectuades per la SAREB a entitats participades directament o indirectament per aquesta societat en almenys el 50% del capital, fons propis, resultats o drets de vot de l'entitat participada en el moment immediat anterior a la transmissió o com a conseqüència de la mateixa.
- Les aportacions o transmissions efectuades per la SAREB, o per les entitats constituïdes per aquesta per a complir amb el seu objectiu social, als fons d'actius bancaris a què es refereix la disposició addicional desena de la Llei 9/2012, de 14 de novembre. A més, no es meritara l'impost per les aportacions o transmissions que es produeixin entre els fons citats durant el període de temps de manteniment de l'exposició del fons de reestructuració, previst en l'apartat 10 d'aquesta disposició addicional desena.
- Les transmissions en què el període de la posada de manifest de l'increment del valor és inferior a l'any.
- Les transmissions en cas de la dissolució d'una comunitat de béns, sempre que, arran de la dissolució, a cada comuner se li adjudiqui la part corresponent a la quota que tenia en la comunitat. En el cas que a algun comuner se li adjudiqui una part de propietat que excedeixi la seva quota, la transmissió d'aquest excés sí que suposarà una transmissió de propietat i, per tant, la subjecció a l'IIVTNU.
- Per la seva banda, el Tribunal Constitucional, mitjançant la Sentència núm. 59/2017, d'11 de maig, va declarar inconstitucionals i nuls els art. 107.1, 107.2.a i 110.4 del TRLRHL però únicament en la mesura que sotmeten a tributació situacions d'inexistència d'increments de valor, de manera que en aquests casos la transmissió (o constitució de drets reals) no estaria subjecta a l'IIVTNU. No obstant això, posteriorment el Tribunal Suprem, en la seva Sentència, de 9 de juliol de 2018, ha interpretat l'abast de la sentència del Constitucional i ha declarat que correspon a l'obligat tributari acreditar la inexistència de l'increment de valor; en cas contrari, seran vàlids i aplicables els articles declarats inconstitucionals i, per tant, també les quotes de l'impost que es puguin liquidar.

Nota

Els supòsits de no subjecció relacionats amb la SAREB van ser introduïts per la disposició addicional setena de la Llei 9/2012, de 14 de novembre, de reestructuració i resolució d'entitats de crèdit.

Nota

Vegeu la sentència del TSJ de Madrid 792/2002, de 17 de maig, que declara que, si bé és cert que les aportacions de béns a una comunitat i les adjudicacions als comuners no produeixen subjecció a l'IIVTNU, no és menys cert que, en aquells supòsits en què el terreny adjudicat al comuner excedeixi del que li correspongui, hi ha una transmissió gravable quant a l'excés.

Cal assenyalar que, en cas de produir-se algun dels fets imposables no subjectes citats anteriorment, en les transmissions posteriors dels terrenys s'entendrà que el nombre d'anys durant els quals s'ha posat de manifest l'increment de valor **no s'ha interromput**, de manera que es produirà un ajornament del tribut traslladant el període de temps no liquidat al càlcul de l'impost que procedeixi en la transmissió següent dels terrenys.

1.2. Subjectes passius

Són **subjectes passius** de l'impost, a títol de contribuents, els següents³:

⁽³⁾Art. 106 del TRLRHL.

- En les transmissions de terrenys o en la constitució o transmissió de drets reals de gaudi limitatius del domini a **títol lucratiu**, la persona física o jurídica, o l'entitat a què es refereix l'article 35.4 de la Llei general tributària (LGT), que **adquireixi** el terreny o a favor del qual es constitueixi o transmeti el dret real de què es tracti.
- En les transmissions de terrenys, o en la constitució o transmissió de drets reals de gaudi limitatius del domini a **títol onerós**, la persona física o jurídica, o l'entitat a què es refereix l'art. 35.4 de l'LGT, que **transmeti** el terreny, o que constitueixi o transmeti el dret real de què es tracti.

En el cas que la persona transmissora sigui una persona física **no resident** a Espanya, tindrà la condició de **subjecte passiu substitut del contribuent** la persona física o jurídica, o l'entitat a què es refereix l'art. 35.4 de l'LGT, que adquireixi el terreny o a favor del qual es constitueixi o transmeti el dret real de què es tracti.

1.3. Exempcions

S'estableixen les **exempcions objectives** següents en l'impost⁴:

⁽⁴⁾Art. 105 del TRLRHL.

- La constitució i transmissió de drets de servitud.
- Les transmissions de béns que estiguin dins del perímetre delimitat com a conjunt historicoartístic o hagin estat declarats, individualment, d'interès cultural, quan els seus propietaris o titulars de drets reals acreditin que han efectuat al seu càrrec obres de conservació, millora o rehabilitació en aquests immobles.
- Les transmissions efectuades per persones físiques en ocasió de la dació en pagament de l'habitatge habitual del deutor hipotecari o garant del mateix, per a la cancel·lació de deutes garantits amb hipoteca que recaigui sobre la mateixa, contretes amb entitats de crèdit o qualsevol altra entitat que, de manera professional, dugui a terme l'activitat de concessió de préstecs o crèdits hipotecaris. Així mateix, estaran exemptes les transmissions de l'habitatge en què concorrin els requisits anteriors, efectuades en execucions hipotecàries judicials o notariales.

Nota

Es considera habitatge habitual aquell en què hagi figurat empadronat el contribuent de manera ininterrompuda durant, almenys, els dos anys anteriors a la transmissió o des del moment de l'adquisició, si aquest termini fos inferior.

Per a tenir dret a aquesta última exempció, el deutor o garant transmissor, o qualsevol altre membre de la seva unitat familiar, no pot disposar, en el moment d'evitar l'alienació de l'habitatge, d'altres béns o drets en quantia suficient per a satisfer la totalitat del deute hipotecari. Es presumirà el compliment d'aquest requisit però, si posteriorment es comprovés el contrari, es procedirà a girar la liquidació corresponent.

L'ordenança fiscal reguladora de l'impost establirà la resta dels aspectes substantius i formals de les exempcions assenyalades.

Nota

Respecte al concepte d'*unitat familiar*, estarà d'acord amb el que disposa la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

També s'estableixen les **exempcions subjectives** següents:

- L'Estat, les CA i les entitats locals a què pertanyi el municipi, i també els seus organismes autònoms i entitats de dret públic.
- El municipi de la imposició i altres entitats locals integrades o en què s'integri aquest municipi, a més dels seus respectius organismes autònoms i entitats de dret públic.
- Les institucions que tinguin la qualificació de benèfiques o de beneficodocents.
- Les entitats gestores de la Seguretat Social i les mutualitats de previsió social.
- Els titulars de concessions administratives revertibles respecte als terrenys destinats a aquestes.
- La Creu Roja espanyola.
- Les persones o entitats a favor de les quals s'hagi reconegut l'exempció en tractats o convenis internacionals.

1.4. Base imposable

La **base imposable** d'aquest impost està constituïda per l'**increment del valor dels terrenys**, posat de manifest en el moment de la meritació i experimentat al llarg d'un **període màxim de vint anys**⁵.

⁽⁵⁾Art. 107 del TRLRHL.

El valor del terreny, a efectes de l'impost en el moment de la meritació, resultarà de l'establert en les regles següents:

a) En les **transmissions de terrenys**, el valor serà el que tinguin determinat en el moment de la meritació a efectes de l'impost sobre béns immobles.

b) En la constitució i transmissió de drets reals de gaudi limitatius del domini, el valor serà el dels drets referits, calculat mitjançant l'aplicació de les normes fixades a efectes de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Exemples de càlcul del valor en la constitució de drets reals

Càlcul d'usdefruit temporal: per cada any de durada de l'usdefruit es computarà el 2% del valor cadastral del terreny en el moment de la meritació, sense excedir el 70%.

Exemple: constitució d'un usdefruit de cinc anys sobre un terreny urbà que té un valor cadastral de 20.000 euros en el moment de la constitució.

Usdefruit temporal: $5 \times 2\% = 10\%$.

Valor del terreny corresponent a l'usdefruit temporal: $20.000 \times 10\% = 2.000$ euros.

Càlcul d'usdefruit vitalici: es computarà el 70% del valor cadastral del terreny si l'usufructuari té menys de vint anys d'edat, minorant aquest percentatge en un 1% per cada any que excedeixi d'aquesta edat, amb el límit mínim del 10%.

Exemple: constitució d'un usdefruit vitalici a favor d'una persona de quaranta anys sobre un terreny urbà que té un valor cadastral de 51.000 euros.

Usdefruit vitalici: $70\% - 1\% \times (40 - 19) = 70\% - 21\% = 49\%$.

Valor del terreny corresponent a l'usdefruit vitalici: $51.000 \times 49\% = 24.990$ euros.

Càlcul de la transmissió de la nua propietat: es computarà per la diferència entre el valor cadastral del terreny i el valor de l'usdefruit.

Exemple: donació de la nua propietat d'un habitatge a un fill i de l'usdefruit vitalici a favor de l'espòs de seixanta-nou anys. El valor cadastral del terreny en el moment de la meritació és de 30.500 euros.

Usdefruit vitalici: $70\% - 1\% (69 - 19) = 70\% - 50\% = 20\%$.

Valor del terreny corresponent a l'usdefruit vitalici: $30.500 \times 20\% = 6.100$ euros.

Valor del terreny corresponent a la nua propietat: $30.500 - 6.100 = 24.400$ euros.

Càlcul del dret d'ús i habitació: es computarà com a valor el resultat d'aplicar les normes de l'usdefruit temporal o vitalici, segons es tracti, sobre el 75% del valor cadastral del terreny en el moment de la meritació.

Es pren com a valor el resultat d'aplicar al 75% del valor cadastral les normes de valoració de l'usdefruit temporal o vitalici, segons es tracti.

Exemple: constitució d'un dret d'habitació temporal per quatre anys, sobre un habitatge el valor cadastral del qual és de 95.000 euros (el valor cadastral del terreny és de 33.000 euros).

Usdefruit temporal: $4 \times 2\% = 8\%$.

Valor del terreny corresponent al dret d'ús i habitació: $75\% \times 33.000 \times 8\% = 24.750 \times 8\% = 1.980$ euros.

c) En la constitució o transmissió del dret a elevar una o més plantes sobre un edifici o terreny, o del dret d'executar la construcció sota terra sense implicar l'existència d'un dret real de superfície, el valor serà el que resulti d'establir la proporció entre la superfície o volum de les plantes que cal construir en vol o subsòl i la superfície total o volum edificat, una vegada construïdes.

Exemple de càlcul del valor del dret a elevar una o més plantes

Càlcul del dret a elevar una o més plantes: es computarà com a valor el resultat de multiplicar la proporció entre la superfície de les noves plantes i la total de l'edifici, una vegada aixecades aquestes plantes, pel valor cadastral del terreny en el moment de la meritació.

Exemple: es construeixen dues noves plantes, de 250 m² cadascuna, sobre un immoble de quatre plantes que compta amb una superfície total de 1.000 m², el terreny de la qual té un valor cadastral assignat de 66.000 euros.

Elevació de les plantes: $(2 \times 250) / (1.000 + 2 \times 250) = 500 / 1.500 = 33,33\%$.

Valor del terreny corresponent al dret a elevar una o més plantes: $66.000 \times 33,33\% = 22.000$ euros.

d) En els supòsits d'expropiacions forçoses, el valor serà la part del preu just que correspongui al valor cadastral del terreny, tret que el valor cadastral del terreny sigui inferior, cas en què prevaldrà aquest últim sobre el preu just.

Exemple de càlcul del valor en expropiacions forçoses

El 24 d'abril de 2017, un ajuntament acorda l'expropiació d'un terreny urbà situat al terme municipal pel preu just de 24.000 euros i el valor cadastral del terreny és de 18.000 euros. L'acta d'ocupació se subscriu el 28 de novembre de 2017.

D'acord amb l'art. 107.4 del TRLRHL, en els supòsits d'expropiació forçosa, el valor del terreny a efectes de l'impost serà la part del preu just que correspongui al valor cadastral del terreny, tret que aquest sigui inferior, cas en què prevaldrà aquest últim. En el cas plantejat, el valor del preu just és de 24.000 euros, mentre que el valor cadastral del terreny és de 18.000 euros. Atès que aquest últim és inferior, el valor del terreny a efectes de l'impost serà el valor cadastral del terreny, és a dir, 18.000 euros.

No obstant això, els ajuntaments podran establir una **reducció** del valor quan s'hagin modificat els valors cadastrals a conseqüència d'un procediment de valoració col·lectiva de caràcter general. En aquest cas, es prendrà com a valor del terreny l'import que resulti d'aplicar aquesta reducció als nous valors cadastrals, tenint en compte el període de temps i els percentatges màxims següents:

- La reducció s'aplicarà, com a màxim, durant cadascun dels **cinc primers anys** d'efectivitat dels nous valors cadastrals.
- La reducció tindrà com a **percentatge màxim el 60%**. Els ajuntaments podran fixar un tipus de reducció diferent per a cada any d'aplicació de la reducció.

Nota

La resta dels aspectes substancials i formals d'aquesta reducció s'establiran en l'ordenança fiscal corresponent reguladora de l'impost.

Aquesta reducció no serà aplicable quan els valors cadastrals resultants del procediment de valoració col·lectiva siguin inferiors als fins llavors vigents. Així mateix, en cap cas el valor cadastral reduït no podrà ser inferior al valor cadastral del terreny abans del procediment de valoració col·lectiva.

Exemple de càlcul de la reducció

L'Elvira ven un solar de la seva propietat el 10 de març de 2009. El valor cadastral del solar va ser revisat el 2008, com a conseqüència d'un procediment de valoració col·lectiva de caràcter general, i va passar de 30.000 euros a 90.000 euros. No obstant això, l'ordenança

fiscal del municipi no regula cap aspecte en relació amb la reducció prevista per l'IIVTNU. Quin serà el valor del terreny en aquest cas?

D'acord amb l'art. 107.3 del TRLRHL, els ajuntaments podran establir una reducció quan es modifiquin els valors cadastrals com a conseqüència d'un procediment de valoració col·lectiva de caràcter general. Aquesta reducció s'aplicarà respecte a cadascun dels cinc primers anys d'efectivitat dels nous valors cadastrals. Com que l'Ajuntament d'aquest cas no ha regulat cap reducció en la seva ordenança fiscal, s'aplicarà la reducció màxima del 60% prevista. Llavors:

Valor cadastral del sòl: 90.000 euros.

Percentatge transmissió: 100%.

Valor reducció: $90.000 \times 60\% = 54.000$ euros.

Valor cadastral reduït: $90.000 - 54.000 = 36.000$ euros.

Atès que el valor cadastral reduït (36.000 euros) no és inferior al valor cadastral del solar abans del procediment de la valoració col·lectiva (30.000 euros), s'aplicarà el valor cadastral reduït com a valor del terreny: 36.000 euros.

Una vegada determinat el valor del terreny, en el moment de la meritació, cada ajuntament aplicarà el **percentatge anual** que determini, en funció del període de generació de l'increment de valor, sense que pugui excedir els límits següents:

- Període d'un a cinc anys: 3,7%.
- Període de fins a deu anys: 3,5%.
- Període de fins a quinze anys: 3,2%.
- Període de fins a vint anys: 3%.

Nota

Els percentatges anuals podran ser modificats per les lleis dels pressupostos generals de l'Estat.

Per a determinar el percentatge, s'aplicaran les regles següents:

1) L'increment de valor de cada operació gravada es determinarà de conformitat amb el percentatge anual fixat per l'ajuntament per al període que compregui el nombre d'anys al llarg dels quals s'hagi posat de manifest aquest increment.

2) El percentatge que cal aplicar sobre el valor del terreny en el moment de la meritació serà el resultat de multiplicar el percentatge anual aplicable a cada cas concret pel nombre d'anys al llarg dels quals s'hagi posat de manifest l'increment del valor.

3) Per a determinar el percentatge anual aplicable a cada operació concreta, d'acord amb la regla 1, i per a determinar el nombre d'anys pels quals s'ha de multiplicar aquest percentatge anual, d'acord amb la regla 2, solament es consideraran els anys complets que integren el període de posada de manifest de l'increment de valor, sense que es puguin considerar les fraccions d'anys.

Exemple de càlcul del percentatge

L'Antonio ven a la societat Terreno del Sur, S. L., el 20 de febrer de 2012, un solar urbà que va adquirir el 31 de març de 2004, el valor cadastral del qual és de 39.000 euros. L'ordenança fiscal reguladora de l'IIVTNU del municipi ha aprovat el quadre següent de percentatges anuals:

- Període d'un a cinc anys: 2,8%.
- Període de fins a deu anys: 2,7%.
- Període de fins a quinze anys: 2,6%.
- Període de fins a vint anys: 2,5%.

Valor cadastral del sòl: 39.000 euros.

Percentatge de transmissió: 100%.

Període de generació: 7 anys (des del 31/03/2004 fins al 20/02/2012).

Percentatge anual aplicable: $7 \times 2,7\% = 18,9\%$.

Base imposable: $39.000 \times 18,9\% = 7.371$ euros.

1.5. Tipus de gravamen i quota

Mitjançant l'ordenança fiscal corresponent, cada ajuntament fixarà el **tipus de gravamen** de l'impost, sense que aquest pugui excedir com a **màxim el 30%**. Respectant aquest límit, els ajuntaments podran establir un únic tipus de gravamen o un per a cadascun dels períodes de generació de l'increment de valor que s'ha vist en l'apartat anterior⁶.

⁶Art. 108 del TRLRHL.

La **quota íntegra** de l'impost serà el resultat d'aplicar el tipus de gravamen sobre la base imposable.

Exemple de càlcul de la quota íntegra

La societat Vendo Rápido, S. L. ven a la societat Compra Segura, S. L., el 4 de juliol de 2018, una nau industrial que va adquirir l'1 de setembre de 1988, el valor cadastral de la qual és de 56.000 euros (el valor cadastral de la construcció és de 45.000 euros).

L'ordenança fiscal reguladora de l'IIVTNU del municipi ha aprovat el quadre següent de percentatges anuals:

- Període d'un a cinc anys: 2,1%.
- Període de fins a deu anys: 1,8%.
- Període de fins a quinze anys: 1,5%.
- Període de fins a vint anys: 1,9%.

Mentre que el tipus de gravamen és del 28%.

Quina serà la quota íntegra de l'impost?

Valor cadastral del sòl: $56.000 - 45.000 = 11.000$ euros.

Percentatge de transmissió: 100%.

Període de generació: > 20 anys (des del 01/09/1988 fins al 04/07/2018).

Percentatge anual aplicable: $20 \times 1,9\% = 38\%$.

Base imposable: $11.000 \times 38\% = 4.180$ euros.

Tipus de gravamen: 28%.

Quota íntegra: $4.180 \times 28\% = 1.170,40$ euros.

1.6. Bonificacions

Sobre la quota íntegra es podran aplicar les **bonificacions potestatives** que cada ajuntament decideixi establir, d'entre les següents⁷:

⁽⁷⁾Art. 108 del TRLRHL.

- Una bonificació de fins al 95% de la quota íntegra en les transmissions de terrenys i en la transmissió o constitució de drets reals de gaudi limitatius del domini, efectuades a títol lucratiu a causa de mort a favor dels descendents i adoptats, dels cònjuges i dels ascendents i adoptants.
- Una bonificació de fins al 95% de la quota íntegra en les transmissions de terrenys i en la transmissió o constitució de drets reals de gaudi limitatius del domini de terrenys, sobre els quals es desenvolupin activitats econòmiques que siguin declarades d'interès especial o utilitat municipal per concórrer circumstàncies socials, culturals, historicoartístiques o de foment de l'ocupació que justifiquin aquesta declaració.

Nota

Prèvia sol·licitud del subjecte passiu, el Ple de la corporació acordarà, per majoria simple, aquesta declaració.

La regulació dels aspectes substantius i formals restants de les bonificacions s'establirà en l'ordenança fiscal municipal corresponent reguladora de l'impost.

La **quota líquida** de l'impost resultarà d'aplicar, si escau, les bonificacions assenyalades sobre la quota íntegra.

Exemple de càlcul de l'IIVTNU amb bonificació a causa de mort

L'Alberto va morir el 12 d'octubre de 2018 i va deixar en herència el pis on vivia al seu únic fill, el Carlos, qui l'accepta el 2 de desembre del mateix any, davant notari. El difunt va adquirir el 100% de l'immoble l'1 de febrer de 1963 i el seu valor cadastral és de 84.000 euros (dels quals, el valor del solar ascendeix a 14.000 euros).

L'ordenança fiscal reguladora de l'IIVTNU del municipi ha aprovat el quadre següent de percentatges anuals:

- Període d'un a cinc anys: 3,3%.
- Període de fins a deu anys: 3,2%.
- Període de fins a quinze anys: 3,1%.
- Període de fins a vint anys: 3%.

El tipus de gravamen és el màxim permès.

També regula una bonificació del 90% per a les transmissions o constitució de drets reals de gaudi limitatius del domini, efectuades a títol lucratiu a causa de mort a favor dels descendents i adoptats, dels cònjuges i dels ascendents i adoptants.

Determineu la quota de l'impost, sabent que el Carlos sol·licitarà la bonificació prevista per a les transmissions a causa de mort.

Valor cadastral del sòl: 14.000 euros.

Percentatge de transmissió: 100%.

Període de generació: > 20 anys (des del 01/02/1963 fins al 12/10/2018).

Percentatge anual aplicable: $20 \times 3\% = 60\%$.

Base imposable: $14.000 \times 60\% = 8.400$ euros.

Tipus de gravamen: 30% (màxim).

Quota íntegra: $8.400 \times 30\% = 2.520$ euros.

Bonificació a causa de mort: $2.520 - (90\% \times 2.520) = 2.520 - 2.268 = 252$ euros.

1.7. Meritació

L'IIVTNU és un impost instantani que **es merita**⁸:

⁽⁸⁾Art. 109 del TRLRHL.

- **Quan es transmet la propietat** del terreny, sia a títol onerós o gratuït, entre vius o a causa de mort, **en la data de la transmissió**.
- **Quan es constitueix o transmet qualsevol dret real** de gaudi limitatiu del domini, **en la data en què tingui lloc** la constitució o la transmissió.

Cal assenyalar que, d'acord amb l'STS, de 12 de juny de 1997, la meritació de l'impost en els supòsits d'**expropiació forçosa** es produeix **en la data de la subscripció de l'acta d'ocupació**.

En els actes o contractes en què intervingui alguna **condició**, la seva qualificació es farà de conformitat amb les prescripcions contingudes en el Codi civil:

- Si la condició és **suspensiva**, no es liquidarà l'impost fins que aquesta es compleixi.
- Si la condició és **resolutòria**, s'exigirà l'impost quan la condició es compleixi, amb dret a sol·licitar la devolució oportuna.

Dret a la devolució de l'impost

Quan es declari o reconegui judicialment o administrativament per resolució ferma la nul·litat, la rescissió o la resolució de l'acte o el contracte determinant de la transmissió del terreny o de la constitució o transmissió del dret real de gaudi sobre aquest, el subjecte passiu tindrà dret a la devolució de l'impost satisfet, sempre que aquest acte o contracte no li hagi produït efectes lucratius⁹ i que reclami la devolució en el termini de cinc anys des que la resolució va quedar ferma.

Si es declarés la rescissió o resolució del contracte per incompliment de les obligacions del subjecte passiu de l'impost, no procedirà cap devolució. Si el contracte quedés sense efecte per mutu acord de les parts contractants, no procedirà la devolució de l'impost satisfet i es considerarà com un acte nou subjecte a tributació.

⁽⁹⁾Esdevé un efecte lucratiu quan no es justifiqui que els interessats hagin d'efectuar les devolucions recíproques a què es refereix l'art. 1.295 del Codi civil.

1.8. Gestió de l'impost

La **gestió**, la **liquidació**, la **recaptació** i la **inspecció** de l'impost, i també la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària, **són competència dels respectius ajuntaments** i els subjectes passius han de presentar la declaració corresponent, que contindrà els elements imprescindibles per a practicar la liquidació que procedeixi. Aquesta declaració s'acompanyarà del document en què constin els actes o contractes que originin la imposició¹⁰.

⁽¹⁰⁾Art. 110 del TRLRHL.

Estan igualment obligats a comunicar la realització del fet imposable en els terminis indicats:

- En les transmissions de terrenys o en la constitució o transmissió de drets reals de gaudi limitatius del domini a **títol lucratiu**, sempre que es produeixi per negoci ju-

rídic *inter vivos*, el **donant** o la persona que constitueixi o transmeti el dret real que es tracti.

- En les transmissions de terrenys o en la constitució o transmissió de drets reals de gaudi limitatius del domini a **títol oneros**, l'**adquirent** o la persona a favor de la qual es constitueixi o transmeti el dret real que es tracti.

Els **terminis** per a presentar la declaració esmentada de l'impost són:

- Quan es tracti d'**actes *inter vivos***, el termini serà de **trenta dies hàbils**.
- Quan es tracti d'**actes a causa de mort**, el termini serà de **sis mesos**, prorrogables fins a un any a sol·licitud del subjecte passiu.

Igualment, s'estableix que **els notaris estan obligats** a remetre als ajuntaments respectius, dins de la primera quinzena de cada trimestre, una relació o índex comprensiu de tots els documents autoritzats per aquests en el trimestre anterior, en què es continguin fets, actes o negocis jurídics que posin de manifest la realització del fet imposable de l'IIVTNU, amb excepció dels actes d'última voluntat. En aquestes relacions o índexs hauran de fer constar la **referència cadastral** dels béns immobles objecte de transmissió. A més, els notaris advertiran, en els documents que autoritzin, sobre el termini dins del qual els interessats estan obligats a presentar la declaració per l'impost i, també, sobre les responsabilitats en què podrien incórrer per la manca de presentació de la mateixa.

Una vegada presentada la declaració, els ajuntaments **notificaran les liquidacions de l'impost que procedixin** als subjectes passius, amb una indicació expressa dels terminis d'ingrés i els recursos pertinents.

Així mateix, els ajuntaments poden acordar establir el sistema d'**autoliquidació**, que suposa l'ingrés de la quota resultant dins dels mateixos terminis de presentació ja assenyalats, a excepció del cas que el terreny, en el moment de la meritació, no tingui determinat el valor cadastral, cas en què l'ajuntament practicarà la liquidació corresponent quan el valor cadastral sigui determinat, encara que referint aquest valor al moment de la meritació.

Nota

S'entén aquesta obligació dels notaris sense perjudici del deure general de col·laboració establert en l'LGT.

2. Altres ingressos tributaris locals

2.1. Taxes

A més dels impostos municipals, les corporacions locals també poden obtenir ingressos mitjançant l'establiment de taxes pels serveis públics que presten o per l'ús privatiu del domini públic local.

D'acord amb l'art. 20 del TRLRHL, els ajuntaments i la resta de les entitats locals poden establir **taxes** de conformitat amb la llei, en els casos següents:

a) Per la **prestació de serveis públics** o la realització d'una activitat administrativa en règim de dret públic de competència local que afecti o beneficïï el subjecte passiu de manera particular, sempre que es donin simultàniament les condicions següents:

- Que el servei o activitat **no sigui de sol·licitud o recepció voluntària** per part dels administrats. A aquests efectes, no es considerarà voluntària la sol·licitud o la recepció per part dels administrats quan sigui imposada per disposicions legals o reglamentàries, o quan els béns, els serveis o les activitats requerides siguin imprescindibles per a la vida privada o social del sol·licitant.
- Que **no el presti o efectui el sector privat**, estigui o no establerta la seva reserva a favor del sector públic d'acord amb la normativa vigent.

b) Per la **utilització privativa o aprofitament especial del domini públic local**.

Es podran establir taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats en règim de dret públic consistents en:

- Tramitació o expedició de llicències, visats, matrícules o autoritzacions administratives.
- Expedició de certificats o documents, a instància de part.
- Legalització i segellat de llibres.

Nota

Sobre la regulació i configuració de les taxes locals, també cal tenir en compte les prescripcions de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics, amb caràcter supletori.

Lectura recomanada

J. Pagès i Galtés (2015). *Manual de tasas y precios por servicios municipales*. Madrid: La Ley.

- Actuacions tècniques i facultatives de vigilància, direcció, inspecció, recerca, estudis, informes, assessorament, comprovació, reconeixement o prospecció.
- Examen de projectes, verificacions, translacions, assajos o homologacions.
- Valoracions i taxacions.
- Inscripcions i anotacions en registres oficials i públics.
- Serveis acadèmics i complementaris.
- Serveis portuaris i aeroportuaris.
- Serveis sanitaris.
- Activitats o serveis relacionats amb els controls duaners.
- Participació com a aspirants en oposicions, concursos o proves selectives d'accés a l'Administració pública, i també en proves d'aptitud que organitzi l'Administració com a requisit previ per a l'exercici de professions regulades per la Unió Europea.
- Per l'exercici de la potestat jurisdiccional en els ordres civil, contenciós administratiu i social.
- Serveis o activitats en general que es refereixin, afectin o beneficiïn persones determinades o que hagin estat motivats per aquestes, directament o indirectament.

El TRLRHL incorpora una extensa relació d'aprofitaments, serveis i activitats que els ens locals poden gravar amb taxes, alhora que enumera alguns serveis essencials pels quals mai no es podrà exigir una taxa.

«Article 20.3 TRLRHL

Les entitats locals podran establir taxes per qualsevol supòsit d'utilització privativa o aprofitament especial del domini públic local i, en particular, pels supòsits següents:

- a) Saques de sorra i d'altres materials de construcció en terrenys de domini públic local.
- b) Construcció en terrenys d'ús públic local de pous de neu o de cisternes o tancs on es recullin les aigües pluvials.
- c) Balnearis i altres gaudis d'aigües que no consisteixin en l'ús comú de les públiques.
- d) Abocament i desguàs de canalons i altres instal·lacions anàlogues en terrenys d'ús públic local.
- e) Ocupació del subsòl de terrenys d'ús públic local.

Nota

Malgrat la seva extensió, aquestes relacions són merament descriptives i, en cap cas, exhaustives, és a dir, que molts altres fets imposables es poden gravar mitjançant taxes, sempre que compleixin amb els requisits assenyalats.

- f) Obertura de rases i cales en terrenys d'ús públic local, inclusivament carreteres, camins i altres vies públiques locals, per a la instal·lació i reparació de canonades, conduccions i altres instal·lacions, i també qualsevol remoció de paviment o voreres en la via pública.
- g) Ocupació de terrenys d'ús públic local amb mercaderies, materials de construcció, enderroc, tanques, puntals, bastides i altres instal·lacions anàlogues.
- h) Entrades de vehicles per mitjà de les voreres i reserves de via pública per a aparcament exclusiu, parada de vehicles, càrrega i descàrrega de mercaderies de qualsevol classe.
- i) Instal·lació de reixes de pisos, claraboies, respiradors, portes d'entrada, boques de càrrega o elements anàlegs que ocupin el sòl o subsòl de tota classe de vies públiques locals, per a fer llum, ventilació, accés de persones o entrada d'articles a soterranis o semisoterranis.
- j) Ocupació del vol de tota classe de vies públiques locals amb elements constructius tancats, terrasses, miradors, balconades, marquesines, tendals, paravents i altres instal·lacions semblants, volades sobre la via pública o que sobresurtin de la línia de façana.
- k) Esteses, canonades i galeries per a les conduccions d'energia elèctrica, aigua, gas o qualsevol altre fluid, inclosos els pals per a línies, cables, permòdols, caixes d'amarratge, de distribució o de registre, transformadors, riells, bàscules, aparells per a venda automàtica i altres anàlegs que s'estableixin sobre vies públiques o altres terrenys de domini públic local o volin sobre aquests.
- l) Ocupació de terrenys d'ús públic local amb taules, cadires, tribunes, entarimats i altres elements anàlegs, amb finalitat lucrativa.
- m) Instal·lació de quioscs en la via pública.
- n) Instal·lació de parades, barraques, casetes de venda, espectacles, atraccions o esbarjo, situats en terrenys d'ús públic local, i també indústries de carrer i ambulants i rodatge cinematogràfic.
- ñ) Portades, aparadors i vitrines.
- o) Rodatge i arrossegament de vehicles que no estiguin gravats per l'impost sobre vehicles de tracció mecànica.
- p) Trànsit de bestiar sobre vies públiques o terrenys de domini públic local.
- q) Murs de contenció o sosteniment de terres, edificacions o voltes, sia definitives o provisionals, en vies públiques locals.
- r) Dipòsits i aparells distribuïdors de combustible i, en general, de qualsevol article o mercaderia, en terrenys d'ús públic local.
- s) Instal·lació d'anuncis ocupant terrenys de domini públic local.
- t) Construcció en carreteres, camins i altres vies públiques locals de claveguerons i passos sobre cunetes i en terraplens per a vehicles de qualsevol classe, i també per al pas del bestiar.
- u) Estacionament de vehicles de tracció mecànica en les vies dels municipis dins de les zones que a aquest efecte es determinin i amb les limitacions que es puguin establir.

Article 20.4 TRLRHL

Les entitats locals podran establir taxes per a qualsevol supòsit de prestació de serveis o de realització d'activitats administratives de competència local i, en particular, per als supòsits següents:

- a) Documents que expedixin o dels quals entenguin les administracions o autoritats locals, a instància de part.
- b) Autorització per a utilitzar l'escut de l'entitat local en plaques patents i altres distintius anàlegs.
- c) Atorgament de llicències o autoritzacions administratives d'autotaxis i altres vehicles de lloguer.

- d) Guarderia rural.
- e) Veu pública.
- f) Vigilància especial dels establiments que ho sol·licitin.
- g) Serveis de competència local que especialment siguin motivats per a la celebració d'espectacles públics, grans transports, passos de caravana i qualsevol altra activitat que exigeixi la prestació d'aquests serveis especials.
- h) Atorgament de les llicències urbanístiques exigides per la legislació del sòl i ordenació urbana o realització de les activitats administratives de control en els supòsits en què l'exigència de la llicència sigui substituïda per la presentació d'una declaració responsable o comunicació prèvia.
- i) Atorgament de les llicències d'obertura d'establiments o realització de les activitats administratives de control en els supòsits en què l'exigència de la llicència sigui substituïda per la presentació d'una declaració responsable o una comunicació prèvia.
- j) Inspecció de vehicles, calderes de vapor, motors, transformadors, ascensors, muntacàrregues i altres aparells i instal·lacions anàlogues d'establiments industrials i comercials.
- k) Serveis de prevenció i extinció d'incendis, de prevenció de ruïnes, construccions i enderrocaments, salvaments i, en general, de protecció de persones i béns, també comprènent-se el manteniment del servei i la cessió de l'ús de maquinària i equips adscrits a aquests serveis, com ara escales, tancs, motobombes, barques, etc.
- l) Serveis d'inspecció sanitària, i també els d'anàlisis químiques, bacteriològiques i qualsevol altres de naturalesa anàloga i, en general, serveis de laboratoris o de qualsevol altre establiment de sanitat i higiene de les entitats locals.
- m) Serveis de sanitat preventiva, desinfecció, desinsectació, desratització i destrucció de qualsevol classe de matèries i productes contaminants o propagadors de gèrmens nocius per a la salut pública, prestats a domicili o per encàrrec.
- n) Assistències i estades a hospitals, clíniques o sanatoris mèdics quirúrgics, psiquiàtrics i especials, dispensaris, centres de recuperació i rehabilitació, ambulàncies sanitàries i altres serveis anàlegs, i altres establiments beneficoassistencials de les entitats locals, fins i tot quan les despeses les hagin de sufragar altres entitats de qualsevol naturalesa.
- ñ) Assistències i estades a llars i residències d'ancians, guarderies infantils, albergs i altres establiments de naturalesa anàloga.
- o) Cases de banys, dutxes, piscines, instal·lacions esportives i altres serveis anàlegs.
- p) Cementiris locals, conducció de cadàvers i altres serveis fúnebres de caràcter local.
- q) Col·locació de canonades, fils conductors i cables en pals o en galeries de servei de la titularitat d'entitats locals.
- r) Serveis de clavegueram, a més de tractament i depuració d'aigües residuals, inclosa la vigilància especial d'embornals particulars.
- s) Recollida de residus sòlids urbans, tractament i eliminació d'aquests, netejament de pous negres i neteja de carrers particulars.
- t) Distribució d'aigua, gas, electricitat i altres proveïments públics, inclosos els drets de connexió de línies i col·locació i utilització de comptadors i instal·lacions anàlogues, quan aquests serveis o subministraments siguin prestats per entitats locals.
- u) Servei d'escorxador, llotges i mercats, i també el transport de carns si s'hagués d'utilitzar d'una manera obligatòria, i serveis d'inspecció en matèria de proveïments, inclosa la utilització de mitjans de pesar i mesurar.
- v) Ensenyaments especials en establiments docents de les entitats locals.
- w) Visites a museus, exposicions, biblioteques, monuments històrics o artístics, parcs zoològics o altres centres o llocs anàlegs.
- x) Utilització de columnes, cartells i altres instal·lacions locals anàlogues per a l'exhibició d'anuncis.

- y) Arenament de vies públiques a sol·licitud dels particulars.
- z) Realització d'activitats singulars de regulació i control del tràfic urbà, encaminades a facilitar la circulació de vehicles i diferents a les habituals de senyalització i ordenació del tràfic per la policia municipal.»

D'acord amb la modificació introduïda per la Llei 15/2015, de 2 juliol, s'introdueix un nou supòsit de fet imposable subjecte a una taxa local:

«**Article 20.5 TRLRHL**

Els ajuntaments podran establir una taxa per a la celebració de matrimonis en forma civil.»

El TRLRHL també determina els casos en què no es poden exigir taxes:

«**Article 21 TRLRHL**

Les entitats locals no podran exigir taxes pels serveis següents:

- a) Proveïment d'aigües a les fonts públiques.
- b) Il·luminat de les vies públiques.
- c) Vigilància pública en general.
- d) Protecció civil.
- e) Neteja de la via pública.
- f) Ensenyament en els nivells d'educació obligatòria.»

Les taxes **es meriten**¹¹ en funció de la naturalesa del seu fet imposable i d'acord amb el que s'estableixi en l'ordenança fiscal corresponent. Amb caràcter general, la data de meritació coincideix amb **l'inici de l'ús privatiu o de l'aprofitament especial, o de la prestació del servei o realització de l'activitat administrativa**. No obstant això, l'Administració podrà exigir per avançat l'import de la taxa, sia en el moment de la presentació de la sol·licitud per part de l'interessat o a l'inici de l'expedient administratiu. En aquests casos, els ajuntaments poden optar per exigir les taxes mitjançant el sistema d'autoliquidació.

⁽¹¹⁾Art. 26 del TRLRHL.

Nota

Quan les taxes es meritin periòdicament, una vegada notificada la liquidació corresponent a l'alta en el padró respectiu o matrícula, es podran notificar col·lectivament les liquidacions successives mitjançant anuncis en els butlletins o diaris oficials respectius.

Manca de llicència

Per exemple, l'art. 20.3 del TRLRHL disposa que constitueix el fet imposable de la taxa l'aprofitament especial del domini públic local que té lloc per l'entrada de vehicles mitjançant les voreres. Segons l'art. 26 de la mateixa norma, la taxa es merita a l'inici de l'ús privatiu o aprofitament especial, que, en aquest cas, s'entén que coincideix amb el de la concessió de la llicència de gual, si aquesta va ser sol·licitada per l'interessat. Però també es meritara quan es produeixi l'aprofitament especial, això és, amb l'entrada i sortida de vehicles per sobre de la vorera, fins i tot en el supòsit de no haver-la sol·licitat.

Els tribunals també han considerat que es produeix un aprofitament especial del domini públic a conseqüència dels caixers automàtics instal·lats a les façanes de les entitats bancàries, intervingui o no la llicència. El Tribunal Suprem, mitjançant la Sentència, de 12 de febrer de 2009, va confirmar que en aquests casos el servei bancari es presta en la via pública, ja que permet atendre el públic que transita per la vorera, de manera que es produeix un aprofitament especial de la mateixa. Afegeix que el subjecte passiu de la taxa corresponent a aquest aprofitament especial del domini públic és, en tot cas, l'entitat financera i no el client que utilitza el caixer, ja que és la primera la que obté un benefici econòmic per aquest aprofitament, tingui llicència o no per a fer-ho.

Quan la naturalesa material del fet imposable de la taxa exigeixi la seva **meritació periòdica**, aquesta tindrà lloc l'**1 de gener** de cada exercici, coincidint el període impositiu amb l'any natural, a excepció dels supòsits d'inici o cessament de l'aprofitament especial, de la prestació del servei o de la realització de l'activitat, atès que, en aquests casos, el període impositiu s'ajustarà a les seves pròpies circumstàncies i es podrà prorratejar la quota tributària en els termes que l'ordenança fiscal estableixi.

Així mateix, si per causes no imputables al subjecte passiu finalment no es dona l'aprofitament especial, o no s'efectua la prestació del servei o l'activitat administrativa, es procedirà a la **devolució** de les quanties que s'hagin ingressat en concepte de taxa.

En canvi, no procedirà cap devolució quan l'Administració denegui la sol·licitud d'una llicència o autorització. La jurisprudència ha resolt aquesta qüestió amb claredat. Entre d'altres, l'STS núm. 810/2010, de 5 de febrer, que disposa: «sent cert que la realització efectiva de l'activitat o del servei és un requisit fonamental perquè s'entengui efectuat el fet imposable de la taxa, no ho és menys que aquesta activitat administrativa no ha de finalitzar amb un acte en què s'accedeixi a les pretensions del sol·licitant, ja que el fet imposable s'articula en l'aspecte material del seu element objectiu entorn de la realització de l'activitat administrativa o la prestació del servei, més enllà de quins siguin els seus resultats [de manera que] si el servei o activitat municipal sol·licitats per l'interessat es desenvolupen efectivament i es refereixen a aquest, l'afecten o el beneficien de manera particular, és jurídicament irrellevant que el resultat final d'aquests servei o activitat sigui, o no, favorable a les seves pretensions, ja que en tot cas s'haurà dut a terme l'element objecte del fet imposable d'aquesta classe de taxes».

Són **subjectes passius** de les taxes les persones físiques i jurídiques, i també les entitats a què es refereix l'art. 35.4 de l'LGT, que gaudeixin, utilitzin o aprofitin especialment el domini públic local en benefici particular, o que resultin beneficiades o afectades directament pels serveis o activitats que prestin els ens locals. Així i tot, en alguns supòsits es defineix la figura del **substitut del contribuent**, que haurà de complir amb l'obligació tributària principal en lloc del contribuent¹².

(12) Art. 23 del TRLRHL.

Supòsits amb substituïts del contribuent

- En les taxes establertes per raó de serveis o activitats que beneficiïn o afectin els ocupants d'habitatges o locals, seran substituïts del contribuent els **propietaris dels immobles**, els quals podran repercutir, si escau, les quotes sobre els beneficiaris respectius.
- En les taxes establertes per a l'atorgament de les llicències urbanístiques previstes en la normativa sobre sòl i ordenament urbà, els **constructors i contractistes d'obres** seran els substituïts del contribuent.
- En les taxes establertes per a la prestació de serveis de prevenció i extinció d'incendis, de prevenció de ruïnes, construccions i enderrocaments, salvaments i, en general, de protecció de persones i béns, també comprènent el manteniment del servei, les **entitats o societats asseguradores del risc** seran substituïdes del contribuent.
- En les taxes establertes per a la utilització privativa o l'aprofitament especial per entrades de vehicles o carruatges per mitjà de les voreres i per a la construcció, manteniment, modificació o supressió, seran substituïts del contribuent els **propietaris de les finques i locals a què donin accés aquestes entrades de vehicles**, els quals podran repercutir, si escau, les quotes sobre els beneficiaris respectius.

La **quota** és un element essencial del tribut i és establerta per llei. No obstant això, les ordenances fiscals municipals podran configurar la seva quantificació d'acord amb aquella. En tot cas, el **valor de les taxes** es determinarà d'acord amb les regles següents¹³:

(13) Art. 24 del TRLRHL.

a) En els supòsits d'ús privatiu o aprofitament especial del domini públic local, es prendrà com a referència el **valor que tindria al mercat la utilitat derivada d'aquest ús o aprofitament** si els béns afectats no fossin de domini públic.

La norma obliga a prendre com a referència el valor de mercat que tindria la utilitat si els béns no fossin de domini públic. En aquest sentit, l'ordenança fiscal fixarà els **criteris i paràmetres** que permetin definir el valor de mercat d'aquesta utilitat, tenint en compte la naturalesa o tipologia d'ús o aprofitament del que es tracti.

b) En el cas de la prestació de serveis o realització d'una activitat administrativa, es tindrà en compte el **cost real o previsible** del servei o activitat.

Amb aquest requisit, es dona compliment al **principi d'equivalència** de les taxes, pel qual s'estableix que **les taxes tendiran a cobrir el cost del servei o activitat** que constitueix el fet imposable de les mateixes. Per a determinar aquest cost, es tenen en compte els factors següents:

- Els costos directes i indirectes.
- L'amortització de l'immobilitzat.
- Els costos necessaris per a garantir el manteniment i desenvolupament raonable del servei o activitat, d'acord amb el pressupost o projecte aprovat per l'Administració corresponent.

c) Quan s'utilitzin procediments de licitació pública, serà el **valor econòmic de la proposició** sobre la qual recaigui la concessió, autorització o adjudicació.

d) Quan es tracti de taxes per utilització privativa o aprofitaments especials constituïts en el sòl, subsòl o vol de les vies públiques municipals, a favor d'empreses explotadores de serveis de subministraments que resultin d'interès general o afectin la generalitat o una part important del veïnat, l'import consistirà, en tot cas i sense cap excepció, en l'**1,5% dels ingressos bruts** procedents de la facturació que obtinguin les empreses referides a cada terme municipal.

La llei aclareix que s'inclouen en el concepte d'*empreses explotadores de serveis de subministraments* les empreses distribuïdores i comercialitzadores. Cal destacar que les empreses subministradores de serveis de telecomunicacions també estan incloses en aquest règim especial, excepte les de servei de telefonia mòbil. En aquest sentit, aquest règim especial s'aplica tant a les empreses titulars de les xarxes de subministrament com a les que, sense ser titulars de les mateixes, tenen drets d'ús, accés o interconnexió sobre aquestes.

En cap cas l'import total recaptat de les taxes no pot superar els valors assenyalats anteriorment, els quals estableixen el **seu límit econòmic i legal**. Per això, quan es tramitin les ordenances fiscals corresponents, s'acompanyaran d'un **informe economicofinancer** en què es posarà de manifest el valor de mercat o el cost real o previsible dels aprofitaments i serveis que es tractin, el grau de cobertura d'aquests mitjançant l'aplicació de les taxes, i també una

justificació de la quantia de la taxa proposada. **La manca d'aquest requisit suposa la nul·litat de ple dret** de les disposicions reglamentàries que determinin la quantia de les taxes.

L'STS, de 21 de desembre de 2016, assenyala que l'article 25 TRLHL, llegit en connexió amb l'article 24.1.a del mateix text, exigeix que els acords d'establiment de taxes per a la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local s'adoptin en vista d'informes tecnicoeconòmics en què es posi de manifest el valor de mercat de la utilitat que meriten aquests usos i utilització al subjecte passiu. L'informe tecnicoeconòmic s'erigeix com una peça imprescindible per a la quantificació de la taxa, però el precepte legal no facilita pautes sobre quin ha de ser el contingut o la forma exacta d'aquest document, sense que correspongui als òrgans jurisdiccionals configurar-lo. No obstant això, afegeix: «a) La quantificació de la taxa escapa a la discrecionalitat administrativa, puix que es tracta d'aconseguir el valor que tindria al mercat la utilitat derivada de la utilització o l'aprofitament dels béns afectats, com si no fossin de domini públic. Constitueix un concepte jurídic indeterminat. b) No obstant l'anterior, en la fixació d'aquest valor, que ha de respondre al principi d'equivalència, el marge de maniobra de les autoritats locals és certament ampli. En altres paraules, la potestat local per a quantificar la taxa no és discrecional, però sí que ho és l'elecció del mètode seguit o els criteris aplicats per a calcular-lo. c) En tot cas, aquests mètodes i criteris han de ser objectius, públics i transparents, proporcionats, no discriminatoris i adequats a la finalitat que persegueixen: determinar el valor que tindria al mercat la utilitat obtinguda pel beneficiari com si els béns no fossin de domini públic. d) Els uns i els altres, mètodes i criteris, i també el valor al mercat de la utilitat, s'han de posar de manifest en l'informe tecnicoeconòmic, que s'erigeix com una peça imprescindible per a la quantificació de la taxa».

La **quota tributària** que s'acabi exigint als subjectes passius consistirà en **una quantitat fixa o una tarifa establerta**, la qual podrà tenir en compte criteris genèrics de capacitat econòmica dels obligats a satisfer-les.

Cal indicar que les taxes per la prestació de serveis **no exclouen** l'exacció de contribucions especials per l'establiment o ampliació d'aquests, ja que els dos són **tributs compatibles**, atès que es tracten de **fets imposables diferents**¹⁴. Mentre que les taxes es refereixen a la prestació de serveis o realització d'activitats per part de l'Administració (per exemple, el servei de subministrament domiciliari d'aigua potable), les contribucions especials graven l'establiment o l'ampliació d'aquests serveis (per exemple, l'establiment o l'ampliació d'una depuradora).

⁽¹⁴⁾Art. 22 del TRLRHL.

En aquest sentit, el Tribunal Constitucional, en la seva Sentència núm. 233/1999, de 16 de desembre, confirma la compatibilitat de les taxes i les contribucions especials, i assenyala que la redacció dels articles 22, 24.1 i 31.1 de l'LRHL no permeten la «superposició» de taxes i contribucions especials. Aquest efecte està vetat per l'art. 24.1 de la mateixa norma, el qual especifica que, per a la determinació del cost real o previsible del servei per la prestació del qual s'exigeixen taxes, en cap cas no es prendran en consideració les despeses sufragades per contribucions especials.

Per la seva banda, la taxa per la concessió de la llicència urbanística també és compatible amb l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres (ICIO), atès que el TRLRHL permet que les ordenances fiscals estableixin la possible deducció de la quota íntegra de l'ICIO de l'import que s'hagi satisfet per aquesta taxa¹⁵. De nou, es tracta de fets imposables diferents: mentre que la taxa citada es refereix a l'actuació administrativa dirigida a tramitar l'autorització de les obres, l'ICIO grava l'execució material de les mateixes.

⁽¹⁵⁾Art. 102.1 del TRLRHL.

Amb caràcter general, la **gestió**, la **liquidació**, la **recaptació** i la **inspecció** de les taxes locals, i també la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària, **corresponen als ens locals que duguin a terme la prestació del servei o l'activitat administrativa o siguin titulars del domini públic**, els quals poden delegar alguna o la totalitat d'aquestes competències a altres organismes o administracions. Així mateix, les entitats locals poden acordar el cobrament de les taxes en règim d'autoliquidació i poden exigir el seu ingrés en el moment de la sol·licitud de la prestació del servei o de la llicència administrativa oportuna.

2.2. Preus públics

Els preus públics són contraprestacions pecuniàries que se satisfan per la prestació de serveis o la realització d'activitats en règim de dret públic, quan siguin de sol·licitud voluntària per part dels interessats i també siguin prestades pel sector privat¹⁶.

⁽¹⁶⁾Els preus públics es regulen pels art. 41 a 47 del TRLRHL, i pels art. 24 a 27 de l'LTPP.

Lectura recomanada

J. Martín Fernández (2013). *Tasas y precios en la hacienda local: la experiencia española*. Madrid: Marcial Pons. Ediciones Jurídicas y Sociales.

Les entitats locals podran establir **preus públics** per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la competència de l'entitat local, **sempre que concorrin les circumstàncies següents**:

a) Que siguin de sol·licitud o recepció voluntària per als administrats. A aquests efectes, no es considerarà voluntària la sol·licitud o la recepció per part dels administrats:

- Quan sigui imposada per disposicions legals o reglamentàries.
- Quan els béns, serveis o activitats requerits siguin imprescindibles per a la vida privada o social del sol·licitant.

b) Que siguin prestats o duts a terme pel sector privat.

Cal assenyalar que els preus públics **no tenen naturalesa tributària**, atès que manquen del caràcter de coactivitat propi dels tributs.

Les entitats locals **no podran exigir** preus públics pels serveis següents¹⁷:

⁽¹⁷⁾Art. 42 del TRLRHL.

- Proveïment d'aigües a les fonts públiques.
- Enllumenat de les vies públiques.
- Vigilància pública en general.
- Protecció civil.
- Neteja de la via pública.
- Ensenyament en els nivells d'educació obligatòria.

L'import dels preus públics es determinarà a un nivell que cobreixi, com a mínim, els costos econòmics originats per la prestació dels serveis o la realització de les activitats. No obstant això, quan hi hagi raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic que així ho aconsellin, es podran assenyalar preus públics que resultin inferiors, prèvia adopció de les previsions pressupostàries necessàries per a la cobertura de la part del preu subvencionada¹⁸.

⁽¹⁸⁾Art. 25 de l'LTTP.

Tota proposta d'establiment o modificació de la quantia de preus públics haurà d'anar acompanyada d'una **memòria economicofinancera** que justificarà l'import que es proposi dels mateixos i el grau de cobertura financera dels costos corresponents.

Correspondrà al **ple de la corporació** l'establiment o la modificació dels preus públics. Així mateix, les entitats locals podran atribuir als seus organismes autònoms la fixació dels preus públics establerts per aquesta i que corresponguin als serveis a càrrec d'aquests organismes, excepte quan els preus no cobreixin el seu cost. Aquesta atribució es podrà fer, així mateix i en termes iguals, respecte als consorcis, tret que els seus estatuts estableixin una altra cosa. En els dos supòsits, els organismes autònoms i els consorcis enviaran a l'ens local de què depenguin una còpia de la proposta i de l'estat econòmic de la qual es desprengui que els preus públics cobreixen el cost del servei.

Nota

El ple podrà delegar aquesta facultat a la Comissió de Govern, d'acord amb l'art. 23.2.b de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

Estaran **obligats al pagament** dels preus públics aquells que es beneficiïn dels serveis o activitats pels quals s'hagin de satisfer¹⁹.

⁽¹⁹⁾Art. 43 del TRLRHL.

Els preus públics es podran exigir des que s'iniciï la prestació dels serveis que justifiqui la seva exigència. També es podrà exigir el pagament anticipat o el dipòsit previ de l'import total o parcial dels preus públics. En qualsevol cas, les entitats locals podran exigir els preus públics en **règim d'autoliquidació**.

Així mateix, els **deutes** per preus públics es podran exigir mitjançant el **procediment administratiu de constrenyiment**, d'acord amb la normativa vigent²⁰.

⁽²⁰⁾Art. 27.6 de l'LTTP.

Quan per causes no imputables a l'obligat al pagament del preu públic no es presti el servei o no es dugui a terme l'activitat, procedirà la **devolució** de l'import que correspongui.

A més dels preceptes assenyalats pel TRLRHL i l'LTTP, el cobrament dels preus públics es durà a terme de conformitat amb el previst en la Llei general pressupostària i altres normes que resultin d'aplicació als mateixos²¹.

⁽²¹⁾Art. 27.7 de l'LTTP.

Sobre la dicotomia entre taxes i preus públics, resulta definitiva l'STS, de 23 de novembre de 2015, que ratifica que la contraprestació que paguen els usuaris del servei de proveïment domiciliari d'aigua potable té la naturalesa de taxa administrativa, independentment de qui presti aquest servei. Manifesta el Tribunal que el servei de subministrament i distribució d'aigua potable ha de ser objecte d'una taxa (art. 20.4.t LRHL). Importa poc que el servei públic de subministrament d'aigua potable sigui prestat mitjançant una concessió administrativa. Les contraprestacions que satisfà l'usuari del servei de submi-

nistrament d'aigua potable prestat mitjançant una concessió han de ser qualificades com a taxes, amb independència de la modalitat de gestió emprada. Fins i tot en els casos en què el servei és gestionat per un ens públic que actua en règim de dret privat (com ara les entitats públiques empresarials), per mitjà de societats municipals o per un concessionari, l'exigir als ciutadans té la qualificació de taxa, no de preu públic o tarifa. La forma de gestió del servei no afecta la naturalesa de la prestació, sempre que la seva titularitat segueixi sent pública, com succeeix en els supòsits de concessió.

2.3. Contribucions especials

Les entitats locals poden establir contribucions especials per a finançar les obres municipals, i també per a l'establiment o l'ampliació de serveis locals, quan els subjectes passius afectats obtinguin un benefici o increment de valor dels seus béns a conseqüència de les mateixes²².

⁽²²⁾Les contribucions especials es regulen pels art. 27 a 32 del TRLRHL.

Tradicionalment, les contribucions especials han tingut una rellevància més gran en l'àmbit local, perquè és on adquireix un major sentit la seva imposició, perquè es tracta d'un recurs financer habitual i perquè la seva regulació més detallada està en el TRLRHL. No obstant això, cal no oblidar que es tracta d'un **tribut de caràcter potestatiu**, de manera que la seva exacció depèn de la voluntat de cada corporació local.

Lectura recomanada

I. Merino Jara (2002). *Contribuciones especiales*. Pamplona: Aranzadi. Cuadernos de jurisprudencia tributaria.

El **fet imposable** de les contribucions especials resideix en l'obtenció, per part del subjecte passiu, d'un **benefici o augment de valor dels seus béns** com a conseqüència de la **realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics locals**. Per tant, els **subjectes passius** d'aquest tribut seran les persones físiques i jurídiques, a més de les entitats de l'art. 35.4 de l'LGT, que perceben un **benefici especial o augment de valor dels seus béns** per la realització de les obres o per l'establiment o l'ampliació dels serveis públics locals, com per exemple els propietaris dels béns immobles afectats²³.

⁽²³⁾Art. 28 del TRLRHL.

L'art. 30.2 del TRLRHL defineix com a possibles subjectes passius, a més dels propietaris dels béns immobles afectats, els titulars d'explotacions empresarials, les companyies d'assegurances i les empreses subministradores que utilitzen galeries subterrànies.

No és possible finançar mitjançant contribucions especials els costos o despeses de conservació i reparació, ni les simples millores de serveis ja existents.

El Tribunal Suprem afirma, en la seva Sentència, de 10 de novembre de 2006, que és cert que a totes les obres i serveis de caràcter públic s'atén, per regla general, l'interès general i el benefici particular, representat aquest últim per la major possibilitat d'usar i gaudir de les infraestructures efectuades per part d'aquells ciutadans que viuen o fan les seves activitats en les proximitats d'on es duu a terme l'obra o s'estableix el servei, o per l'augment de valor de les seves propietats. Ara bé, això no vol dir que, qualsevol que sigui el grau de benefici particular i d'increment en el valor de les propietats, sigui possible l'establiment de contribucions especials. Encara que l'art. 28 de la Llei d'hisendes locals no ho digui expressament, la jurisprudència ha entès sempre que aquest tribut, que constitueix una excepció al principi de generalitat de les càrregues, solament es pot imposar als especialment beneficiats quan aquest benefici sigui sensiblement superior al general, sia per la seva extensió o per la seva intensitat. En aquest sentit, les millores de les xarxes de proveïment i sanejament, quan són preexistents, no es poden finançar mitjançant contribucions especials. Es reconeix la innecessarietat de les obres de pavimentació, clavegueram i enllumenat quan els carrers ja estiguin dotats amb anterioritat d'aquests serveis, per la qual cosa no es pot derivar cap benefici especial per a l'interessat, ja que, atès que gaudeix

de tots els serveis urbanístics, les obres no afegeixen un benefici especial que es tradueixi en un augment del valor de l'immoble.

Les contribucions especials són un **tribut afectat a les despeses originades per les obres o serveis que financen**, de manera que les quanties recaptades per les contribucions especials solament es poden destinar a sufragar les despeses esmentades.

L'import de la **base imposable** equival al cost de l'obra o de l'establiment o l'ampliació del servei públic local que l'ens local hagi decidit finançar mitjançant contribucions especials, amb un **límit del 90%** d'aquest import, de manera que el cost restant haurà de ser finançat per altres ingressos públics, siguin o no tributaris²⁴.

(24) Art. 31 del TRLRHL.

El **cost de l'obra** o de l'establiment o l'ampliació del servei públic local que serveixi per a determinar la base imposable de les contribucions especials estarà integrat pels conceptes següents:

- El cost real dels treballs pericials, de redacció de projectes i de direcció d'obres, plans i programes tècnics.
- L'import de les obres que cal fer o dels treballs d'establiment o ampliació dels serveis.
- El valor dels terrenys que hagin de ser ocupats permanentment per les obres o serveis, tret que es tracti de béns d'ús públic o de terrenys cedits, gratuïtament o obligatòriament, a l'entitat local.
- Les indemnitzacions procedents per l'enderrocament de construccions, destrucció de plantacions, instal·lacions o obres, i també les que afectin els arrendataris dels béns que hagin de ser derruïts o ocupats.
- L'interès del capital invertit en les obres o serveis, quan les entitats locals acudeixin al crèdit per a finançar la part del cost no cobert per les contribucions especials, o per la part coberta per aquestes en cas de fraccionament del seu cobrament.

Cal assenyalar que els imports de les **subvencions** o altres transferències que puguin percebre les corporacions locals, en relació amb les obres objecte de contribucions especials, **minoraran** l'import total que constitueixi la base imposable del tribut i, per tant, reduiran la quantia de les quotes que els obligats tributaris hagin de satisfer per les mateixes.

La base imposable de les contribucions especials es distribuirà entre els subjectes passius utilitzant diferents **mòduls de repartiment**, en funció de la naturalesa o característiques de les obres o serveis. Amb caràcter general, s'utilitzaran

com a mòduls de repartiment: els metres lineals de façana dels immobles afectats, la seva superfície, el seu volum edificable o el seu valor cadastral a efectes de l'IBI.

No obstant això, si es tracta de l'establiment i la millora del servei d'extinció d'incendis, les contribucions especials es podran distribuir entre les entitats o societats que cobreixin el risc dels béns situats al municipi, de manera proporcional a l'import de les primes recaptades per aquelles durant l'any immediat anterior. Mentre que, en el cas d'obres per a la construcció de galeries subterrànies, les contribucions especials es distribuiran entre les companyies o empreses que hagin d'utilitzar-les, a raó de l'espai reservat per a cadascuna d'aquestes, a pesar que no les usin immediatament.

L'STS, de 27 de novembre de 2014, recorda que la doctrina jurisprudencial posa principalment l'accent en la necessitat que els mòduls respectin la justícia en el repartiment, quan assenyala que la llibertat que, amb caràcter general, es concedeix als ajuntaments per a aplicar com a mòdul de repartiment de les contribucions especials, conjuntament o separadament, algun dels diferents elements que la norma proporciona, està condicionada per la necessitat d'obtenir en cada cas concret el que s'ha vingut qualificant com un principi de justícia en el repartiment; difícil de plasmar en formulacions abstractes, però que es pot traduir com l'exigència que en cada cas concret les finques especialment beneficiades per les obres contribueixin al seu finançament en un percentatge que representi la proporció del seu benefici en relació amb les altres.

El ple de les corporacions locals ha d'acordar la **imposició i ordenació** de les contribucions especials per a poder finançar les obres o l'establiment o ampliació dels serveis públics, sent aquest acord preceptiu i essencial per a l'exacció d'aquest tribut. L'acord contindrà el cost previst de les obres o serveis, el percentatge i la quantia que es finançarà mitjançant les contribucions especials i la identificació dels criteris de repartiment. Una vegada adoptat l'acord, **es notificaran les quotes individuals provisionals** als subjectes passius respectius, els quals podran formular un recurs de reposició davant la mateixa entitat, en cas de tenir algun motiu d'oposició²⁵.

(25) Art. 34 del TRLRHL.

D'acord amb l'STS, de 7 de març de 2007, la notificació individual de quotes no es pot confondre ni equiparar amb la publicació i exposició al públic que va dirigida a la informació general dels possibles afectats. Per contra, les notificacions individuals de les quotes tenen com a finalitat el fet que els interessats puguin formular recursos de reposició davant l'ajuntament, que no solament versaran sobre les quotes assignades, sinó també sobre el percentatge que han de satisfer les persones especialment beneficiades per les obres i, fins i tot, sobre la procedència de les contribucions especials; objectius tots aquests de fiscalització ciutadana directa sobre l'actuació de l'Administració municipal, que la Llei confereix individualment als que estan cridats a sufragar una part important del cost d'aquelles; control que es convertiria en il·lusori si aquestes obres ja s'estiguessin executant quan es practica la notificació. En conseqüència, aquesta notificació individual ha de ser considerada necessària i imprescindible, i com a garantia tributària no se li pot donar el tractament d'una mera formalitat burocràtica, en què és indiferent el moment de dur-la a terme; per contra, la seva realització tardana, a la pràctica, quan es priva al contribuent d'un dret reconegut per la Llei, constitueix un vici productiu d'indefensió i, per tant, de nul·litat insubsanable.

Així mateix, les entitats locals **podran exigir a compte** el cobrament de quotes de contribucions especials d'acord amb el cost previst, en concepte de pagaments a compte de les quotes definitives, encara que no es podran exigir noves bestretes mentre no s'hagin executat les obres corresponents als pagaments ja exigits.

Sobre aquest tema, el Tribunal Constitucional va declarar, en la seva Sentència 233/1999, de 16 de desembre, que els ingressos anticipats de les contribucions especials constitueixen una figura jurídica tradicional en les normes locals del nostre país, assimilable a altres obligacions previstes en el nostre sistema tributari, com per exemple el cas de la retenció a compte o els pagaments fraccionats en l'IRPE, i que té com a finalitat garantir

la satisfacció d'un crèdit futur: el que tindrà lloc a favor de l'ens local quan, una vegada executades les obres (o un tram de les mateixes, si aquestes són fraccionables), o iniciada la prestació del servei públic local, es meriten les contribucions especials.

Les contribucions especials es **meriten** en el moment en què les obres finalitzen o el servei es comença a prestar. Una vegada finalitzades les obres o iniciat el servei, i conegut el seu cost final, de nou es procedirà a determinar els subjectes passius, la base imposable i les **quotes individuals definitives**, les quals s'exigiran descomptant, si és el cas, les quanties que s'hagin ingressat de manera anticipada. En cas que els pagaments avançats hagin estat efectuats per persones que, en el moment de la finalització de les obres o inici dels serveis, ja no tinguin la condició de subjectes passius, o si l'import ingressat a compte excedeix el de la quota definitiva, llavors es practicaran d'ofici les devolucions oportunes²⁶.

(26) Art. 35 del TRLRHL.

En aquest sentit, si la persona que figura com a subjecte passiu en l'acord d'ordenació transmet els seus drets sobre els béns afectats per la imposició de contribucions especials abans que aquestes es meritin, estarà obligada a comunicar-ho a l'Administració en el termini d'un mes, ja que, en cas contrari, aquesta li podrà continuar exigint el cobrament del tribut. Per tant, si un contribuïent vengués el seu immoble afectat per contribucions especials, una vegada ingressada la primera quota però abans de finalitzar (i meritjar) les obres, haurà de comunicar aquesta transmissió de domini a l'Ajuntament corresponent en el termini d'un mes, per a:

- En primer lloc, acordar la devolució a favor del contribuïent, que ha transmès l'immoble afectat per les contribucions especials, de l'import pagat per la quota provisional del primer termini, atès que, com que encara no s'ha meritat el tribut, aquell no es convertirà en subjecte passiu del mateix.
- I a continuació, acordar la liquidació de la quota definitiva de les contribucions especials al nou propietari de l'immoble, com a subjecte passiu en el moment de la meritació del tribut, sense descomptar cap ingrés a compte.

Exemple de càlcul de contribucions especials

Un ajuntament acorda la imposició i ordenació de contribucions especials per a pavimentar un carrer del municipi. El percentatge del cost de les obres que se sufragarà mitjançant contribucions especials és del 90% i el mòdul de repartiment són els metres lineals de façana dels immobles afectats. Així mateix, s'ha decidit liquidar les quotes individuals en dos terminis, el primer serà abans de començar les obres i equivaldrà al 50% del cost previst, mentre que el segon serà una vegada finalitzades les obres.

Cost previst de les obres de pavimentació: 1.000.000 d'euros.

Import que es preveu pagar per les expropiacions: 100.000 euros.

Import que es preveu rebre per la subvenció «Pla de barris»: 600.000 euros.

Subjectes passius, coeficients de propietat i metres lineals (ml) de les façanes dels seus immobles afectats per les contribucions especials:

- Contribuent 1: propietari al 100%, d'una casa de 50 ml.
- Contribuent 2: propietari al 50%, d'una casa de 100 ml.
- Contribuent 3: propietari al 50%, de la mateixa casa del contribuïent 2.
- Contribuent 4: propietari al 100%, d'una nau industrial de 250 ml.

Cost final de les obres de pavimentació: 1.100.000 euros.

Import final pagat per les expropiacions: 150.000 euros.

Import final rebut per la subvenció «Pla de barris»: 500.000 euros.

Calculeu les quotes individuals de les contribucions especials dels dos terminis.

a) Càlcul de les quotes individuals del primer termini

Per a calcular les quotes del primer termini (repartiment provisional), la base imposable resultarà de sumar l'import previst del cost de les obres, més l'import previst que cal pagar per les expropiacions, menys l'import que es preveu rebre de la subvenció i, posteriorment, aplicar sobre el resultat obtingut el percentatge acordat:

$$(1.000.000 + 100.000 - 600.000) \times 90\% = 450.000 \text{ euros.}$$

A continuació, es calcularà l'import unitari del mòdul de repartiment, el qual, en aquest cas, s'obté dividint la base imposable anterior per la suma de mòduls o metres lineals de façana de tots els immobles afectats:

Base imposable: 450.000 euros.

Suma metres lineals afectats: $50 + 100 + 250 = 400 \text{ ml.}$

Import unitari mòdul de repartiment: $450.000 / 400 = 1.125 \text{ euros/ml.}$

Arribats a aquest punt, ja es poden calcular les quotes provisionals corresponents a cada obligat tributari en funció dels mòduls de repartiment, és a dir, multiplicant l'import unitari del mòdul de repartiment pels metres lineals de façana de cada immoble i aplicant, després, el percentatge respectiu del coeficient de propietat de cada contribuïent.

- Contribuent 1: $50 \times 1.125 \times 100\% = 56.250 \text{ euros.}$
- Contribuent 2: $100 \times 1.125 \times 50\% = 56.250 \text{ euros.}$
- Contribuent 3: $100 \times 1.125 \times 50\% = 56.250 \text{ euros.}$
- Contribuent 4: $250 \times 1.125 \times 100\% = 281.250 \text{ euros.}$

Atès que s'ha decidit girar un primer termini pel 50% de l'import total de les contribucions especials abans de l'inici de les obres, les quotes individuals provisionals es dividiran per la meitat i s'exigiran als obligats tributaris amb el caràcter de pagaments anticipats de les quotes definitives.

Quotes provisionals primer termini:

- Contribuent 1: $56.250 / 2 = 28.125 \text{ euros.}$
- Contribuent 2: $56.250 / 2 = 28.125 \text{ euros.}$
- Contribuent 3: $56.250 / 2 = 28.125 \text{ euros.}$
- Contribuent 4: $281.250 / 2 = 140.625 \text{ euros.}$

b) Càlcul de les quotes individuals del segon termini

Una vegada finalitzades les obres, coneguts els costos reals d'execució de les mateixes, i també l'import finalment pagat per les indemnitzacions i l'import finalment rebut per la subvenció, ja es pot calcular la base imposable i les quotes individuals del segon termini (repartiment definitiu).

En el segon termini, la base imposable resultarà novament de sumar l'import final del cost de les obres, més l'import final pagat per les expropiacions, menys l'import final rebut per la subvenció i, posteriorment, d'aplicar el percentatge acordat:

$$(1.100.000 + 150.000 - 500.000) \times 90\% = 675.000 \text{ euros.}$$

Per a determinar les quotes individuals, en primer lloc s'haurà de calcular de nou l'import unitari del mòdul de repartiment, en aquest cas, els metres lineals de façana dels immobles afectats:

Base imposable: 675.000 euros.

Suma metres lineals afectats: $50 + 100 + 250 = 400 \text{ ml.}$

Import unitari mòdul de repartiment: $675.000 / 400 = 1.687,5 \text{ euros/ml.}$

A continuació, es calcularà l'import corresponent a cada subjecte passiu en funció de l'import unitari del mòdul de repartiment, pel total de mòduls de cadascun, és a dir, el total de metres lineals de façana dels seus immobles, multiplicat pels coeficients respectius de propietat:

- Contribuent 1: $50 \times 1.687,5 \times 100\% = 84.375 \text{ euros.}$
- Contribuent 2: $100 \times 1.687,5 \times 50\% = 84.375 \text{ euros.}$
- Contribuent 3: $100 \times 1.687,5 \times 50\% = 84.375 \text{ euros.}$

- Contribuent 4: $250 \times 1.687,5 \times 100\% = 421.875$ euros.

Atès que ja es va liquidar un primer termini de les contribucions especials a compte del repartiment definitiu, de les quotes individuals del segon termini es descomptaran les quanties exigides anticipadament.

Quotes definitives segon termini:

- Contribuent 1: $84.375 - 28.125 = 56.250$ euros.
- Contribuent 2: $84.375 - 28.125 = 56.250$ euros.
- Contribuent 3: $84.375 - 28.125 = 56.250$ euros.
- Contribuent 4: $421.875 - 140.625 = 281.250$ euros.

La **gestió**, la **liquidació**, la **inspecció** i la **recaptació** de les contribucions especials locals, i també la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària, **corresponen a les entitats locals que hagin acordat la seva imposició i suportin el cost** de les obres, o de l'establiment o ampliació dels serveis locals, els quals podran delegar alguna o la totalitat d'aquestes competències a altres organismes o administracions.

Finalment, cal assenyalar que els **beneficis fiscals** que es puguin establir en les contribucions especials no poden provocar un augment de les quotes que hagin de satisfer la resta dels subjectes passius. És a dir, la pèrdua d'ingressos que hagi de suportar l'entitat local a conseqüència d'aquests beneficis **no es pot repercutir** als altres contribuents mitjançant un increment de les seves quotes respectives. L'entitat local haurà de fer front als costos que no es puguin cobrir mitjançant les contribucions especials per la concessió de beneficis fiscals amb altres fonts d'ingressos, sia tributaris o no.

2.4. Els ingressos tributaris d'altres ens locals

A més dels ajuntaments, hi ha altres entitats i organismes de caràcter local els ingressos dels quals també tenen una naturalesa tributària, com ara les diputacions provincials, les entitats supramunicipals, les comarques, les àrees metropolitanes i les altres entitats municipals associatives, i també les entitats locals d'àmbit territorial inferior al municipi.

Les **diputacions provincials**²⁷ poden establir i exigir **taxes** pels serveis o la realització d'activitats de la seva competència, i també per la utilització de béns del domini públic provincial. A més, podran establir i exigir **contribucions especials** per l'execució d'obres o per l'establiment o l'ampliació de serveis públics provincials. També, podran establir un **recàrrec sobre l'IAE** amb un tipus que no podrà ser superior al **40%** i que s'aplicarà sobre les quotes municipals modificades pel coeficient de ponderació previst a l'art. 86 del TRLRHL. No obstant això, aquest recàrrec serà gestionat i liquidat pels ajuntaments respectius, juntament amb l'impost municipal, i serà lliurat posteriorment a l'ens provincial l'import de la recaptació que li correspongui.

⁽²⁷⁾Art. 131 del TRLRHL.

Nota

Les diputacions establiran preus públics en lloc de taxes, d'acord amb els mateixos criteris establerts en el TRLRHL i l'LTTPP.

A més, quan les diputacions provincials gestionin serveis propis de les CA, aquestes, d'acord amb la seva legislació, podran fixar **mòduls de funcionament i finançament i nivells de rendiment mínim**, i atorgar les dotacions econòmiques corresponents. En qualsevol cas, les diputacions podran millorar aquests mòduls i nivells utilitzant les seves pròpies disponibilitats pressupostàries.

Quant a les **entitats supramunicipals**²⁸, a més dels ingressos establerts en les seves normes de creació, també poden establir i exigir **taxes, preus públics i contribucions especials** en els mateixos termes que els municipis i les diputacions. En el cas de contribucions especials amb motiu de l'execució d'obres o de l'establiment o l'ampliació de serveis que afectin un o diversos termes municipals, l'òrgan de govern d'aquestes entitats, quan determini les zones afectades per l'obra o quan concreti el benefici especial que representa per a cadascuna d'aquestes zones, podrà distingir entre l'interès directe dels contribuents i el que sigui comú en un terme municipal o en diversos. En aquests casos, els ajuntaments afectats que formin part d'aquestes entitats també tindran el caràcter de contribuents i hauran de satisfer les quotes individuals que els corresponguin.

Per la seva banda, les **comarques, àrees metropolitanes i altres entitats municipals associatives**²⁹ podran establir i exigir **taxes, contribucions especials i preus públics**, de conformitat amb el previst en les seves normes respectives de creació i en els termes establerts pel TRLRHL i l'LTPP. A més, les àrees metropolitanes poden establir un **recàrrec sobre la base imposable de l'IBI dels béns immobles situats al territori de l'entitat, el tipus del qual no serà superior al 0,2%**. Aquest recàrrec s'exigirà, d'acord amb la normativa reguladora de l'impost, als mateixos subjectes passius.

Finalment, les **entitats locals d'àmbit territorial inferior al municipi**³⁰ no podran tenir impostos propis ni participació en els tributs de l'Estat, però sí en els del municipi a què pertanyin. En aquest sentit, les lleis de les CA sobre règim local que regulin les entitats d'àmbit territorial inferior al municipi determinaran els recursos integrants de les seves respectives hisendes, d'entre els previstos en el TRLRHL per als municipis.

⁽²⁸⁾Art. 150 del TRLRHL.

⁽²⁹⁾Art. 152 del TRLRHL.

Nota

Les entitats locals de les illes Balears i Canàries, i també les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, i les ciutats de Madrid i Barcelona, disposaran dels mateixos ingressos tributaris establerts en el TRLRHL, sense perjudici de les peculiaritats previstes en els seus respectius règims economicofiscals.

⁽³⁰⁾Art. 156 del TRLRHL.

Exercicis d'autoavaluació

Preguntes de selecció

1. La transmissió efectuada per una persona física en ocasió de la dació en pagament de l'habitatge habitual del deutor hipotecari, per a la cancel·lació del deute garantit amb hipoteca, i contreta amb una entitat de crèdit,...

- a) és un supòsit no subjecte a l'IIVTNU.
- b) és un supòsit subjecte i exempt a l'IIVTNU.
- c) és un supòsit subjecte i amb una bonificació obligatòria del 95% de la quota a l'IIVTNU.

2. Un ajuntament recapta un preu públic pel servei de tanatori municipal, atès que hi ha un altre tanatori de titularitat privada al municipi. No obstant això, l'empresa propietària del tanatori privat ha anunciat el seu tancament a fi d'any. Què suposarà aquest canvi?

- a) L'ajuntament haurà de convertir el preu públic en una taxa de cobrament periòdic, els subjectes passius de la qual seran tots els habitants del municipi.
- b) L'ajuntament haurà de convertir el preu públic en una taxa de cobrament instantani, els subjectes passius de la qual seran els usuaris del servei.
- c) Atès que hi ha tanatoris en municipis veïns, l'ajuntament podrà mantenir vigent l'actual preu públic.

3. L'Adela, de 55 anys, constitueix un dret d'usdefruit per 10 anys sobre un local comercial, el valor cadastral del qual en el moment de la meritació és de 96.000 euros (sent el valor cadastral del terreny el 30% del total). Calculeu el valor corresponent al dret d'usdefruit a efectes de l'IIVTNU.

- a) 9.792 euros.
- b) 19.200 euros.
- c) 5.760 euros.

4. Les taxes i les contribucions especials que fessin referència a un mateix servei públic...

- a) serien compatibles perquè gravarien fets imposables diferents.
- b) Serien incompatibles perquè gravarien el mateix fet imposable.
- c) serien complementàries perquè la llei permet deduir de la quota de les contribucions especials l'import abonat per la taxa.

5. L'IIVTNU es merita...

- a) en la data de la transmissió, quan es transmet la propietat del terreny a títol oneros i entre vius.
- b) en la data de l'acceptació de l'herència, quan es transmet la propietat del terreny a causa de mort.
- c) en la data de l'acord d'expropiació, en els supòsits d'expropiació forçosa.

6. El Pedro ha aparcats el cotxe en un pas de vianants i la grua municipal l'ha retirat i traslladat al dipòsit municipal de vehicles. Quan el Pedro ha acudit a retirar el seu cotxe, ha hagut de pagar 150 euros per l'estacionament indegut i 90 euros per la retirada del vehicle per la grua municipal.

- a) Els dos pagaments corresponen a dues sancions estipulades en el Codi de circulació.
- b) El primer pagament correspon a una sanció per estacionament indegut i el segon pagament a una taxa pel servei de grua.
- c) El primer pagament correspon a una sanció per estacionament indegut i el segon pagament a un preu públic pel servei de grua, atès que al municipi també hi ha grues privades.

7. Quan es modifiquin els valors cadastrals com a conseqüència d'un procediment de valoració col·lectiva de caràcter general, els ajuntaments podran aplicar una reducció sobre els nous valors cadastrals a efectes de l'IIVTNU, tenint en compte que...

- a) el percentatge de la reducció serà del 60%.

- b) el valor cadastral reduït, en cap cas, no podrà ser superior al valor cadastral del terreny abans del procediment de valoració col·lectiva.
- c) els aspectes formals de la reducció s'establiran en l'ordenança fiscal municipal reguladora de l'impost.

8. L'Ajuntament ha denegat a l'empresa Derribos Asequibles, S. L. la sol·licitud de la llicència per a derrocar una nau industrial en desús, situada en un polígon industrial del municipi. L'empresa es pregunta si té dret a la devolució de la taxa ingressada juntament amb la sol·licitud, a causa que no podrà executar l'enderrocament.

- a) Sí que procedirà la devolució de la taxa, a causa precisament del fet que no es durà a terme l'enderrocament, fet imposable de la taxa.
- b) No procedirà la devolució de la taxa, en cas de ser la propietària de la nau.
- c) No procedirà la devolució de la taxa, en cap cas.

9. En les transmissions d'un terreny, qui són els subjectes passius a efectes de l'IIVTNU?

- a) Si la persona transmissora és una persona física no resident a Espanya, serà subjecte passiu substituït del contribuent la persona que adquireixi el terreny.
- b) En les transmissions a títol oneros, la persona que adquireixi el terreny.
- c) En les transmissions a títol lucratiu, la persona que transmeti el terreny.

10. Les àrees metropolitanes poden establir i exigir els ingressos tributaris següents:

- a) Taxes i contribucions especials.
- b) Taxes, contribucions especials i un recàrrec sobre l'IBI.
- c) Taxes, contribucions especials i un recàrrec sobre l'IAE.

Casos pràctics

1. El Julián és propietari d'un solar urbà que va comprar el 2 de febrer de 2004. El 23 d'abril de 2017 ven el solar a la societat Promociones Imposibles, S. L., que té la intenció de construir un edifici d'habitatges i locals comercials. El valor cadastral del solar, en el moment de la meritació, és de 72.500 euros. Per greus problemes de liquiditat de la societat, les dues parts decideixen resoldre el contracte de compravenda el 2 de desembre de 2018 i el valor cadastral del solar en aquest moment és de 74.675 euros. L'ordenança fiscal reguladora de l'IIVTNU estableix el següent:

- Els percentatges anuals són:
  - Període d'un a cinc anys: 3,6%.
  - Període de fins a deu anys: 3,4%.
  - Període de fins a quinze anys: 3,2%.
  - Període de fins a vint anys: 3%.
- El tipus de gravamen és del 29%.

Calculeu les liquidacions de l'IIVTNU que procedeixin i indiqueu els subjectes passius de les mateixes.

2. En una població de costa solament hi ha una piscina municipal, però el proper any obrirà una segona piscina pública de titularitat privada. Amb vista al canvi d'escenari en la prestació d'aquest servei, comenteu si l'obertura de la nova piscina suposarà algun canvi en la contraprestació econòmica que l'Ajuntament ingressava per la piscina municipal i, en cas afirmatiu, expliqueu els efectes del canvi.

3. Un ajuntament ha acordat la imposició i ordenació de contribucions especials per a pavimentar diversos carrers del municipi. El percentatge del cost de les obres que se sufragarà mitjançant contribucions especials és del 90%. Es decideix exigir les quotes individuals en dos terminis: el primer serà abans de començar les obres i equivaldrà al 50% del cost previst, i el segon serà una vegada finalitzades les obres.

Es faciliten les següents dades:

Cost previst de les obres de pavimentació: 1.000.000 d'euros.

Import que es preveu pagar per les expropiacions: 200.000 euros.

Import que es preveu rebre per la subvenció «Pla de barris»: 300.000 euros.

Mòdul de repartiment: metres lineals (ml) de façana dels immobles afectats.

Subjectes passius i metres lineals de façana de cada immoble:

Contribuent	Immoble	Coefficient prop.	Metres lineals façana
BAJ	Casa 1	100%	50 ml
RSL	Casa 2	50%	25 ml
EHL	Casa 2	50%	25 ml
CIA, S. L.	Nau	100%	125 ml
Arquebisbat	Solar	100%	500 ml
Ajuntament	Escola	100%	300 ml

Cost final de les obres de pavimentació: 1.100.000 euros.

Import finalment pagat per les indemnitzacions: 300.000 euros.

Import finalment rebut de la subvenció «Pla de barris»: 200.000 euros.

- a) Calculeu les quotes individuals dels dos terminis.
- b) Què succeiria si un dels contribuents vengués la seva propietat una vegada ingressat el primer termini de les contribucions especials, però abans de la finalització de les obres?
- c) L'arquebisbat té dret a una exempció? I l'Ajuntament?

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. b

2. b

3. c

4. a

5. a

6. b

7. c

8. c

9. a

10. b

1. Liquidació de l'IIVTNU per la compravenda del solar, el 2017:

Valor cadastral del sòl: 72.500 euros.

Percentatge de transmissió: 100%.

Període de generació: 13 anys (des del 02/02/2004 fins al 23/04/2017).

Percentatge anual aplicable: $13 \times 3,2\% = 41,6\%$.

Base imposable: $72.500 \times 41,6\% = 30.160$ euros.

Tipus de gravamen: 29%.

Quota íntegra: $30.160 \times 29\% = 8.746,40$ euros.

Segons l'art. 106 del TRLRHL, en les transmissions de propietat a títol oneros, el subjecte passiu serà el transmissor, en aquest cas, el Julián. D'acord amb l'art. 109.3 del TRLRHL, si un contracte queda sense efecte per mutu acord de les parts contractants, no procedirà la devolució de l'IIVTNU satisfet i la seva resolució es considerarà com un acte nou subjecte a tributació. D'aquesta manera, la «devolució» del solar al Julián es considera una nova transmissió a efectes de l'impost i, per tant, subjecta a tributació.

Liquidació de l'IIVTNU per la «devolució» del solar, el 2018:

Valor cadastral del sòl: 74.675 euros.

Percentatge de transmissió: 100%.

Període de generació: 1 any (des del 23/04/2017 fins al 02/12/2018).

Percentatge anual aplicable: $1 \times 3,6\% = 3,6\%$.

Base imposable: $74.675 \times 3,6\% = 2.688,30$ euros.

Tipus de gravamen: 29%.

Quota íntegra: $2.688,30 \times 29\% = 779,61$ euros.

Segons l'art. 106 TRLRHL, en les transmissions de propietat a títol oneros, el subjecte passiu serà el transmissor, és a dir, la societat Promociones Imposibles, S. L.

2. Fins avui, el servei de piscina solament el presta l'Ajuntament, per la qual cosa, d'acord amb l'art. 20.1.B del TRLRHL, la contraprestació d'aquest servei és una taxa, atès que el servei, malgrat que és de recepció voluntària, no és prestat pel sector privat. En canvi, a partir del moment en què obri una nova piscina pública de gestió privada, ja no es compliran els requisits per a cobrar una taxa, per la qual cosa s'haurà d'exigir un preu públic per a finançar

la piscina municipal, en aplicació de l'art. 24 de l'LTTP. Aquest canvi d'escenari suposarà la redacció i aprovació d'una nova ordenança municipal que reguli el nou preu públic.

D'altra banda, mentre que l'import de les taxes no pot superar els costos dels serveis, els preus públics han de cobrir, com a mínim, el cost del servei (art. 25.1 de l'LTTP) i poden superar els seus costos.

3. a) Quotes individuals dels dos terminis

Càlcul de les quotes individuals del primer termini:

Atès que l'Ajuntament ha acordat repartir les contribucions especials d'aquestes obres en dos terminis, serà necessari fer un primer càlcul per a determinar la base imposable i les quotes individuals del primer termini (o repartiment provisional) i, una vegada finalitzades les obres, fer un segon càlcul per a determinar la base imposable i les quotes individuals del segon termini (o repartiment definitiu).

Per a calcular les quotes del primer termini, la base imposable resultarà de sumar l'import previst del cost de les obres, més l'import previst de les expropiacions, menys l'import previst de la subvenció i, posteriorment, s'aplicarà el percentatge de repartiment de les contribucions especials.

Base imposable: $(1.000.000 + 200.000 - 300.000) \times 90\% = 900.000 \times 90\% = 810.000$ euros.

A continuació, es calcularà l'import unitari del mòdul de repartiment, el qual, en aquest cas, s'obté dividint la base imposable per la suma de mòduls o metres lineals de façana de tots els immobles afectats: $50 + 25 + 125 + 300 + 500 = 1.000$ ml. De manera que l'import unitari és: $810.000 \text{ euros} / 1.000 \text{ ml} = 810 \text{ euros/ml}$.

Ara ja es pot calcular l'import corresponent a cada contribuent en funció del mòdul de cadascun, és a dir, multiplicant l'import unitari del mòdul de repartiment pels metres lineals de façana de cada immoble i aplicant, després, el percentatge respectiu del coeficient de propietat de cada contribuent.

Import corresponent a cadascun dels contribuents:

- BAJ: $810 \text{ euros/ml} \times 50 \text{ ml} \times 100\% = 40.500$ euros.
- RSL: $810 \text{ euros/ml} \times 25 \text{ ml} \times 50\% = 10.125$ euros.
- EHL: $810 \text{ euros/ml} \times 25 \text{ ml} \times 50\% = 10.125$ euros.
- CIA, S. L.: $810 \text{ euros/ml} \times 125 \text{ ml} \times 100\% = 101.250$ euros.
- Arquebisbat: $810 \text{ euros/ml} \times 500 \text{ ml} \times 100\% = 405.000$ euros.
- Ajuntament: $810 \text{ euros/ml} \times 300 \text{ ml} \times 100\% = 243.000$ euros.

Atès que s'ha decidit liquidar un primer termini pel 50% de l'import de les contribucions especials abans de l'inici de les obres, la quantia de les quotes individuals serà la meitat de l'import que correspondria a cada subjecte passiu i tindran el caràcter de pagament a compte de les quotes definitives que s'exigiran una vegada acabades les obres:

- BAJ: $40.500 \times 50\% = 20.250$ euros.
- RSL: $10.125 \times 50\% = 5.063$ euros.
- EHL: $10.125 \times 50\% = 5.063$ euros.
- CIA, S. L.: $101.250 \times 50\% = 50.625$ euros.
- Arquebisbat: $405.000 \times 50\% = 202.500$ euros.
- Ajuntament: $243.000 \times 50\% = 121.500$ euros.

Càlcul de les quotes individuals del segon termini:

Una vegada finalitzades les obres, ja es coneix l'import real del cost d'execució d'aquestes, i també l'import finalment pagat per les indemnitzacions i l'import finalment rebut per la subvenció, per la qual cosa ja es podrà calcular la base imposable i les quotes individuals del segon termini (o repartiment definitiu).

En el segon termini, la base imposable resultarà novament de sumar l'import final del cost de les obres, més l'import definitiu de les indemnitzacions, menys l'import de la subvenció finalment rebuda i, posteriorment, aplicar el percentatge de repartiment de les contribucions especials.

Base imposable: $(1.100.000 + 300.000 - 200.000) \times 90\% = 1.200.000 \times 90\% = 1.080.000$ euros.

Per a calcular les quotes individuals, caldrà calcular de nou l'import unitari del mòdul de repartiment, en aquest cas, els metres lineals de façana dels immobles afectats: $1.080.000 \text{ euros} / 1.000 \text{ ml} = 1.080 \text{ euros/ml}$.

I, a continuació, calcular l'import que correspon a cada contribuent en funció del total de mòdul de cadascun, és a dir, del total de metres lineals de façana de cada immoble i del percentatge del coeficient respectiu de propietat.

Import corresponent a cadascun dels subjectes passius:

- BAJ: $1.080 \text{ euros/ml} \times 50 \text{ ml} \times 100\% = 54.000 \text{ euros}$.
- RSL: $1.080 \text{ euros/ml} \times 25 \text{ ml} \times 50\% = 13.500 \text{ euros}$.
- EHL: $1.080 \text{ euros/ml} \times 25 \text{ ml} \times 50\% = 13.500 \text{ euros}$.
- CIA, S. L.: $1.080 \text{ euros/ml} \times 125 \text{ ml} \times 100\% = 135.000 \text{ euros}$.
- Arquebisbat: $1.080 \text{ euros/ml} \times 500 \text{ ml} \times 100\% = 540.000 \text{ euros}$.
- Ajuntament: $1.080 \text{ euros/ml} \times 300 \text{ ml} \times 100\% = 324.000 \text{ euros}$.

Les quotes individuals del segon termini tindran en compte els imports exigits en el primer termini, de manera que les quotes seran:

- BAJ: $54.000 - 20.250 = 33.750 \text{ euros}$.
- RSL: $13.500 - 5.063 = 8.437 \text{ euros}$.
- EHL: $13.500 - 5.063 = 8.437 \text{ euros}$.
- CIA, S. L.: $135.000 - 50.625 = 84.375 \text{ euros}$.
- Arquebisbat: $540.000 - 202.500 = 337.500 \text{ euros}$.
- Ajuntament: $324.000 - 121.500 = 202.500 \text{ euros}$.

b) Venda de la propietat abans de la finalització de les obres

Segons l'art. 33.1 de l'LRHL, les contribucions especials es meriten quan finalitzen les obres, moment en què es determinen els subjectes passius. Així mateix, l'apartat 3 de l'article citat disposa que si la persona que figura com a subjecte passiu en l'acord d'ordenació transmet els seus drets sobre els béns afectats per la imposició de contribucions especials abans que aquestes es meritin, estarà obligada a comunicar-ho a l'Administració en el termini d'un mes, ja que, en cas contrari, aquesta li podrà continuar exigint el cobrament del tribut.

Per tant, si algun dels contribuents vengués el seu immoble després de pagar la primera quota però abans de finalitzar les obres, hauria de comunicar aquesta transmissió de domini a l'Ajuntament en el termini d'un mes perquè:

- D'una banda, acordi la devolució a favor del transmissor de l'import pagat per la quota del primer termini ja que, com que encara no s'ha meritat el tribut, aquell ja no és el subjecte passiu.
- D'altra banda, acordi la liquidació del total de la quota de les contribucions especials al nou propietari de l'immoble, com a subjecte passiu del tribut en el moment de la seva meritació.

c) Exempcions de l'Arquebisbat i l'Ajuntament

Segons l'apartat d), de l'art. IV.1, de l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu sobre assumptes econòmics, signat el 3 de gener de 1979, l'Arquebisbat, com a integrant de l'Església catòlica, pot gaudir d'exempció en les contribucions especials quan recaiguin en els immobles següents:

- Els temples i capelles destinats al culte i, així mateix, les seves dependències o edificis i locals annexos destinats a l'activitat pastoral.
- Les residències dels bisbes, dels canonges i dels sacerdots.
- Els locals destinats a oficines, la cúria diocesana i oficines parroquials.
- Els seminaris destinats a la formació del clergat diocesà i religiós, i les universitats eclesiològiques, sempre que imparteixin ensenyaments propis de disciplines eclesiològiques.
- Els edificis destinats primordialment a cases o convents de les ordres, congregacions religioses i instituts de vida consagrada.

En aquest cas, un solar no està entre els immobles taxats per a gaudir d'exempció en les contribucions especials, de manera que l'Arquebisbat haurà de tributar com la resta dels contribuents.

Per la seva banda, l'Ajuntament rep el mateix tractament que la resta dels propietaris afectats per les obres i la imposició de les contribucions especials, atès que la llei no estableix cap exempció en aquest sentit. Per tant, l'Ajuntament suportarà l'import de les seves quotes com un contribuent més.